

NOČ

NOTRANJSKI ČASOPIS

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

**NOTRANJSKI
INFORMACIJSKI
CENTER**

 NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

Izšel je! Lepo bi bilo, če bi lahko napisal še: in težko smo ga čakali. Pa razen peščice zagnancev, ki so si vtepli v glavo, da bodo na Notranjskem naredili časopis, najbrž niti vedeli niste, da prihaja! Večina tistih, ki ste jih na spomladanskih volitvah izvolili na najodgovornejša mesta v občinski uprave so pred meseci, ko se je zamisel o časopisu rojevala, nejeverno zmajevali z glavami, da pa bi za kakšen notranjski časopis ali radio odvezali, sicer ne preveč polne občinske mošnje, pa še slišati niso hoteli. Razumljivo, da pametni mačka v žaklju ne kupujejo, nerazumljivo pa: da ni škoda denarja za draga in manj učinkovita občinska glasila, ki jih malokdo prebira.

Zdaj je časopis tu, v skromnejšem obsegu kot smo si na začetku želeli, toda tudi najbolj nejeverni Tomaži, ki so se potihoma ali naglas pridušali, da je na Notranjskem nemogoče časopis »skup spraviti«, vidijo, da gre. Ne pričakujemo, da nas bo kdo potrepil zavoljo tega, bolj verjetno je, da bo priletelo kakšno poleno pod noge. No, dokler polena ne bodo letela v glavo, bo vse lepo in prav. Nehvaležno bi bilo, če ne bi omenil pomoči logaških občanarjev, ki so uredništvu ponudili začasno pribežališče in najnujnejše pogoje za delo.

Uredniški credo časopisa je: poročali bomo nepristransko in celovito, pri komentiranju pa dopuščali vsa različna mnenja ob upoštevanju najnujnejše mere strpnosti in dobrega okusa. Zato se ne jezite, če boste v tem časopisu brali misli, s katerimi se ne morete strinjati ali, če ne bodo v sozvočju z dnevno politiko. In nikar zato ne lepote Notranjskemu časopisu rdečih, črnih, rumenih, zelenih ali kakršnihkoli že etiket. Tudi temnomodra barva v glavi časopisa in skrajšano ime NOČ, ne pomenita zakotnosti, temačnosti ali zaplankanosti. Nasprotno! Čeravno ima vsaka od šestih občin, ki ima vsaj kakšno etnološko ali geografsko značilnost Notranjske, svojo stran in svojega predstavnika v časopisnem svetu, ne mislimo med te občine postavljati meja, ki so včasih težje prehodne kot državne. Slogan »Tednik za združeno Notranjsko«, ki se je sicer utrlil napol v šali, ne pomeni težnje po poenotenju, ampak po povezanosti.

Upam, da se Vam ne bo zdelo škoda dati vsak teden, kljub težkim časom, deset dinarjev za časopis, ki Vas bo obveščal o tem, kaj se dogaja čisto blizu in malo dlje od Vas in v katerem Vam ne bo nihče predpisoval kako mislite, da bo prav.

Tudi časa, da ga boste prebrali bo na pretek, saj bo NOČ izhajal ob sobotah. Čeprav pravijo Angleži, da je ni bolj stare stvari, kot je včerajšnji časopis in oni o časopisih nekaj vedo, ga boste lahko vzeli v branje tudi v naslednjih dneh, ko vam bodo še kako prav prišle predvsem zadnje strani časopisa.

Na začetku časopisa ne boste mogli kupiti na vsakem vogalu, kaj lahko se zgodi tudi, da bo pošel. Zato, posodite Notranjski časopis, ko ga boste prebrali še sosedu! Ne vemo, če smo časopis naslovili prav, da ne bi omejevali bralcev, ki se ne počutite Notranjce in nas, ki ga pišemo, pri vsebini. Toda bolj pomembno od tega kako se časopis imenuje je, kaj v njem piše.

K temu pa lahko prispevate tudi bralci, tako, da ga pomagata oblikovati s svojimi mnenji in informacijami. Tako bo NOČ postal Vaš časopis.

O plebiscitu pa nič, ker je volilni molk.

Glavni urednik

SLOVENSKI METROPOLIT, DR. ŠUŠTAR, POSEBEJ ZA NOČ

Veseli smo če božič praznujejo vsi

Pravno bi imela Slovenija kot samostojna država pravico do mednarodno priznane škofovske konference

Ker Notranjski časopis prihaja na svetlo ravno v času pred božičem, govori posebej za prvo številko ljubljanski nadškof in slovenski metropolit doktor Alojzij Šuštar.

Ali božič pri nas spet dobiva nekdanji pomen?

Dr. Šuštar: Moj vtis je, da dobiva božič predvsem večji pomen v javnosti, v krščanskih družinah ga je namreč ohranil. Tudi v povojnih letih je bilo po družinah in po cerkvah praznovanje enako kot prej. Presenečen sem bil, ko sem slišal, kako so božič praznovali še med vojno, tudi partizani ali razni ljudje, ki so bili na boju.

Potem so božič precej izrinili iz javnega življenja. Vračati se je začel predvsem takrat, ko smo prvič krat lahko javno povedali voščilo za božič. Najprej je voščil predsednik tedanjega SZDL in je uporabil besedo božič. Prej se beseda niti uporabljati ni smela. Potem so dovolili, da sem imel preko radia kratko voščilo in potem se je to vedno bolj stopnjevalo. Zdaj pa je stopil božič veliko bolj v javnost, s tem pa se postavlja tudi vprašanje, ali božič še ohranja tisto prvotno vsebino, ki naj bi jo imel, ko praznujemo Kristusovo

rojstvo, ali pa dobiva vse mogoče druge razsežnosti. Kar nas nekoliko skrbi, je, da je v zvezi z božičem vedno bolj v ospredju ponudba, prodaja, kupovanje, skoraj bi rekel tržno gospodarstvo, kar pa ni pojav samo pri nas, ampak tudi drugod. Toda že lani se je pokazalo, da dobiva božič kot kulturni dogodek in kot izredno slovensko izročilo vedno večji pomen v naši javnosti.

Imajo božič »pravico« praznovati samo verni?

Dr. Šuštar: Veseli smo, če božič praznujejo vsi, vsak na svoj način. Verni tako kot ustreza njihovem prepričanju, tisti pa, ki danes nimajo osebnega odnosa do tega, naj ga praznujejo tako kot se jim zdi, kot praznik družine, prijateljstva, človeka, novega življenja, otroka. Veseli smo, da nas ravno praznovanje, to se pravi veselje, ker ne delimo med seboj samo skrbi, ampak tudi to kar je lepo, čimbolj povezuje med seboj. Zato sem vesel, da dobiva božič tako velik odmev in da ga hočejo tako rekoč vsi praznovati, čeprav vsak na svoj način. Upam, da nas bo

Nadaljevanje na 2. strani.

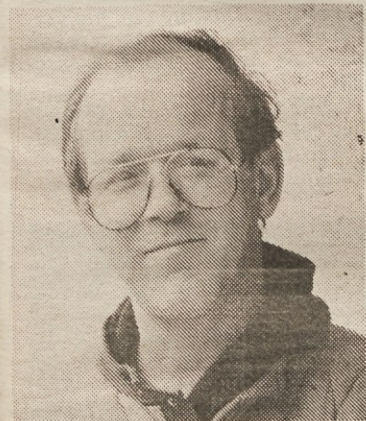

Foto: S. Rančev

Anketa:

DAMJAN PETKOVŠEK, zasebni podjetnik, Dolenji Logatec:

»Novo glasilo pričakujem predvsem kot vir poslovnih informacij. Notranjska je namreč območje, kjer največ poslujem. Ime je premalo domiselno. Mogoče v prihodnosti poiščete ime, ki bi pomenilo značilnost celotnega območja.«

JANEZ KOMPARE, duhovnik, Gorenji Logatec:

»Pričakujem veliko informacij s kulturnega, pa tudi gospodarskega področja. Tudi zabavnega čtiva, tipično notranjskega, primanjkuje. Mislim, da bo lahko ime časopisa povežalo občine in kraje.«

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

vam želijo sodelavci Notranjskega časopisa

PO 13/91

Nadaljevanje s 1. strani

letos, še posebej v zvezi s plebiscitom, s pripravo in rezultatom, saj bo rezultat odmeval ravno okrog božičnega praznika, praznovanje božiča še prav posebej povežalo. Božič je splošna človeška oblika praznovanja in nas povezuje kot ljudi. S tem, da je Kristus postal človek, dobiva po našem krščanskem prepričanju človek posebno dostojanstvo, posebno vrednost. Zato smo veseli, da vsakdo, ki priznava človeka v njegovi vrednosti in ga spoštuje, z nami praznuje božič.

Božič je postal torej javni praznik. Kaj pa drugi cerkveni prazniki?

Dr. Šuštar: Cerkvena zakonodaja predvideva, da naj Cerkev praznuje tiste zapovedane praznike, ki jih priznava tudi država. Doslej je bil to pri nas 1. november in ga praznujemo kot cerkveni praznik. Odprto ostaja vprašanje praznovanja 15. avgusta, to je Marijinega vnebovzeta ter praznik Svetega rešnega telesa, to je po Binkošti, oboje poznamo kot cerkvena praznika. Ali ju bo tudi država priznala, ali ne, to je drugo vprašanje. Marsikje so ti prazniki, ko »padejo« na nedeljo med tednom, kratkoma ločeno preneseni na nedeljo, v Italiji in Švici na primer.

Ne potegujemo se, da bi bilo čimveč cerkvenih praznikov priznanih tudi kot državnih praznikov, za božič pa smo se potegovali, ker je to prav poseben dan.

Pred leti so bili otroci vsaj javno ob Miklavžu in Božiču, zdaj se vračata, zato pa jim jemljemo dedka Mraza.

Dr. Šuštar: Škoda se mi zdi, da pride do takih preprirov na račun otrok. Zame je bila sicer uvedba dedka Mraza čudna stvar. Slišal sem, da je ideja prišla iz Rusije, iz Sibirije in da se zato tako imenuje. Je pa dedek Mraz čisto posnemanje Miklavža. Miklavž je bil pri nas najbolj znan, spominjam se, kako smo ga doživljali kot otroci. Božiček ni bil toliko znan, mislim, pa, da je uvajanje Božička povezano z dedkom Mrzom. Pametno bi se bilo pogovoriti zakaj pravzaprav gre. Ali gre za to, da hočemo otrokom izkazati dobroto, prijaznost v tej ali drugačni obliki. Nisem za to, da preganjamo dedka Mraza. Če je za nekoga dedek Mraz najboljši simbol človečnosti in dobrote, naj ga obdrži. Ime samo pa se mi zdi čudno. Ker mraz ne more biti poosebljen

medtem ko Miklavž in Božiček predstavljata neko osebo.

Pred plebiscitom smo. Če uspe, bo Slovenija samostojna in neodvisna država. Kakšna bo po vašem mnenju vloga Cerkve v tej državi?

Dr. Šuštar: Najprej bi rad povedal, da bo Cerkev z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirala samostojno slovensko državo. Če govorim o Cerkvi kot o vernikih, ki so velik sestavni del slovenskega naroda, so navdušeni, prepričani in se zavzemajo za to. Če pod Cerkvijo razumemo uradne predstavnike, škofove ali duhovnike, sem prav tako prepričan, da bomo z vsemi nam razpoložljivimi sredstvi podpirali slovensko državo, seveda ne tako, da bi cerkveno vodstvo predlagalo politične rešitve. To ostane izključno v pristojnosti vlade, predsedstva, političnih strank, javne razprave. Mi bi radi k temu prispevali tiste vrednote, načela in poudarke, ki se nam zdijo pri urejanju slovenske države velikega pomena.

Bo slovenska škofovska konferenca potem mednarodno priznana?

Dr. Šuštar: Pravno bi imela Slovenija, kakor hitro postane samostojna država, tudi pravico do svoje mednarodno priznane škofovske konference. Slovenska škofovska konferenca sicer obstaja že mnoga leta. Doslej se je imenovala pokrajinska, zdaj pa ta izraz opuščamo. Opravljamo vse tiste službe in sprejemamo odločitve, ki so pomembne za Slovenijo. Sodelujemo pa tudi v jugoslovanski škofovski konferenci. Zadnji dve leti si prizadevamo za mednarodno priznanje, ki bi pomenilo predvsem naslednje: predsednik slovenske škofovske konference bi lahko uradno nastopal na vseh srečanjih, kjer so uradno zastopane škofovske konference; v javnosti bi lahko bolj jasno zastopali svoja stališča, doslej smo namreč vedno nastopali pod imenom jugoslovanske škofovske konference; imeli naj bi neposreden stik z rimskimi uradi, svetim sedežem, kongregacijami, ki odločajo o posameznih stvareh. Odprto ostaja vprašanje, ali bomo imeli v Sloveniji tudi svojega nuncija. Vsaka država ima pravico, da se poteguje za zastopnika svetega sedeža, čeprav poznamo primere, da je eden nuncij za več držav.

Ste se pred mesecem dni, ko ste se v Rimu srečali s papežem, pogovarjali tudi o tem?

Dr. Šuštar: Seveda smo se. V svojem nagovoru, ki sem ga papežu poslal že deset dni prej, sem slovensko škofovsko konferenco

izrecno omenil in tudi povedal, kaj nam pomeni. Ko sva pri večerji sedela skupaj, sva se o teh stvareh s papežem tudi čisto konkretno pogovarjala. Videl pa sem, da to ni odvisno samo od papeža, ampak tudi od tistih, ki to urejajo predvsem v kongregaciji za škofove in državnem tajništvu. Odprtost za slovensko škofovsko konferenco se je ponovno pokazala. Ker je tudi jugoslovanska škofovsko konferenca po pogovorih končno dala svoj pristanek, da imamo Slovenci mednarodno priznano škofovsko konferenco, je pot odprta. Postavljalo se je le vprašanje, kakšne posledice bi to imelo za Jugoslavijo. Ali bi mednarodno priznanje slovenske škofovske konference pomenilo prispevek k temu, da bi Jugoslavija čimprej razpadla, ali pa gre samo za prizadevanja na cerkvenem področju. Vatikan si namreč prizadeva, da ne bi pri katerikoli državi vzbujal vtisa, da razbija dosedanje oblike, ampak da si prizadeva za čimvečje razumevanje.

S tem je tudi povezan papežev obisk pri nas!

Dr. Šuštar: Dokler obstaja neka država, papež ne bo prišel samo v eno republiko ali samo v en kraj. Svoj obisk mora urediti s centralno vlado, z diplomatskim zborom. Če pa bi se oblikovale samostojne države, bi se zadeva bistveno spremenila.

Kaj bi ob božiču in novem letu želeli bralcem Notranjskega časopisa?

Dr. Šuštar: Vesel sem, da bo začel izhajati nov list za občine na Notranjskem in upam, da bo prispeval k še večji povezanosti celotne Slovenije. Za letošnji božič bi želel, da bi ga doživeli v velikem pričakovanju, v zavesti zgodovinskih trenutkov, ki jih doživljamo, da bi se ob plebiscitu odločali modro, pametno, zavestno, pogumno. Kljub temu, da vemo, da bo pot v prihodnost težka, želim, da bi ob zaupanju v božjo pomoč, pa tudi v svoje lastne sile, čimbolj sodelovali za prihodnost. Vsem, ki jih bom dosegel preko našega časopisa, želim od srca vse, blagoslovljene božične praznike, veliko sreče in veselja v novem letu, predvsem pa veliko zaupanja in poguma.

Zastavimo svoje moči, ne zavračamo vse odgovornosti in vsega dela samo na druge, ampak naj vsak na svoj način prispeva, kar le more. Upam, da smemo s pogumom, z vedrostjo in zaupanjem gledati v prihodnost.

V imenu bralcev hvala za dobre želje in vse dobro tudi Vam. Dare Milič

Anketa:

Zofka Bogataj, upokojena natarikarica iz Idrije:

»Pametno je da izide nov časopis, saj nismo Primorci, temveč Notranjci. Šele v novejši zgodovini smo postali Primorci, sicer pa smo po govorici Rovtariji. Kar zadeva naziv časopisa menim, da je naslov sprejemljiv.«

Marija Čuk, učiteljica iz Črnege vrha nad Idrijo:

»Mislim, da je izid novega časopisa dobro dejanje, saj človek vedno najraje prebere novice iz domačega okolja. Čeprav so Primorske novice v naših krajih dobro bran časopis, nič ne škodi, če bomo imeli še enega. Naslov bo ustrezal okolju, ki ga bo časopis zajemal.«

Nada Pišek – trgovka, Vrhnika

»Menim, da so občinska glasila preživela, ostali mediji pa se podrobnostim regij ne posvečajo. Prav to pa ljudje pogrešamo. Prav zato je Notranjski časopis prava poživitev. Sodeč po vsebini lahko še tako zahteven bralec najde nekaj zase.

Z imenom časopisa se strinjam, kar gre v uho, sicer pa ga bodo lahko kasneje izoblikovali bralci sami. Notranjski časopis bom z veseljem uvrstila v ponudbo svoje trgovine.

Josip Lekšan – avtomehanik, Postojna:

»Notranjski časopis – zakaj pa ne?! Osebnostno menim, da takšen časopis nujno potrebujemo. Seznanja nas lahko z aktualnimi dogodki na vseh področjih našega življenja in dela, s poslovnimi informacijami, oglasi in drugimi novicami. Ker se med seboj bolj malo poznamo, lahko Notranjski časopis odigra pomembno vlogo pri povezovanju občin in zblizovanju ljudi v celotni regiji.

Ime časopisa se lahko oblikuje kasneje v sodelovanju z bralci, čeprav menim naziv Notranjski časopis, povsem ustreza.«

Fani Petkovšek – bolniška strežnica, Rakek:

»Časa za branje je zmeraj manj in vsak se po svoje trudi priti do informacije, ki jo potrebuje. Notranjski časopis lahko bistveno prispeva k boljši obveščenosti v regiji, to je priložnost, da se ljudje med seboj поблиže spoznamo, obenem pa pozdravljamo prizadevanja, da časopis ostane popolno ma neodvisen od politike.

Ime lahko ostane takšno kot je, saj ponazarja območje celotne regije. Vsebinsko dober časopis pa bodo radi brali vsi, tudi tisti, ki niso Notranjci.

Maksimilijan Rot, akademski slikar:

»Pozdravljam idejo o nastanku časopisa, saj je nujno, da uničimo črno luknjo na tem področju.

Zasnova časopisa se mi zdi zelo primerna, saj povezuje regijo. Končno imamo Notranjci svoj časopis.«

Ivana Hrvatin – upokojenka, Ilirska Bistrica:

»Malo je hiš s takšno tradicijo prebiranja časopisov, kot je naša. Oskrbela se bom tudi z Notranjskim časopisom, že zaradi radovednosti, če pa bo vsebinsko zanimiv, ga bom morda celo naročila. Čeprav sem upokojenka, me vselej zanima, kaj se dogaja v regiji, največ pa izvem ravno iz časopisov.

Počutim se Notranjka, zato mi naziv časopisa pomensko ustreza; naj kar tako ostane, čeprav je še veliko lepih imen.«

Emil Pugelj – ključavničar, Ilirska Bistrica:

»Bolj malo berem časopise, nasploh domače, ker delam v tujini. Menim, da je Notranjski časopis velika pridobitev za celotno regijo in tudi za Ilirsko Bistrico, ki nima niti svojega lokalnega časopisa. Pretok informacij med posameznimi občinami je popolnoma osiromašen, kar se kaže tudi v slabi povezanosti in sodelovanju.

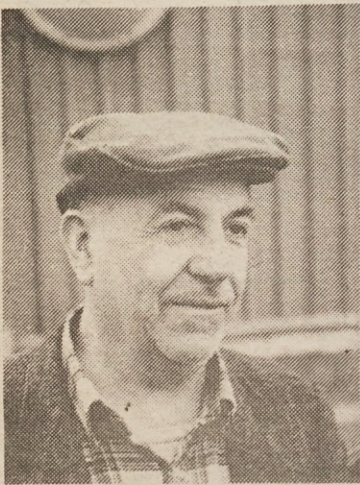
K imenu časopisa nimam pripomb. Vem le, da je dobra in pravočasna informacija v današnjem tempu življenja nujno potrebna, bralci pa se bodo tega zmeraj bolj zavedali.

Majda Šircelj – uslužbenka SDK, Ilirska Bistrica:

»Notranjski časopis! Ne vem, kaj naj rečem; vsekakor je prav, da ima regija svoj časopis. Tudi v našem kraju je čutili določeno pomanjkanje na informativnem področju. Marsikateri Bistričan se sicer počuti nekako odtujenega, ko gre za pripadnost Notranjski; bolj se nagibamo proti primorskemu koncu. Kljub temu je Notranjski časopis zanimiv tudi za nas.

Naziv tednika mi ustreza, saj bralci ne bomo iskali identitete zgolj v imenu časopisa, ampak predvsem v vsebini.«

CUST	ORDER N°	DATE ORD	DATE REC	PRICE	COPIES	CONTROL
22						

Capudrove solze

Kulturni minister se je udeležil spominske slovesnosti, ki se je smela zgoditi po 45 letih molka in pozabe. Pesnik groze in ognja, France Balantič, je zgorel leta 1945 v Grahovem. Kot pesnik – ali kot vojak? In komu je zdaj postavljen spomenik v Grahovem – pesniku ali vojaku? Za koga – za pesnike, ki bodo goreli v ognju vojne, ali za vojake, ki bodo umirali s svojimi neizpisanimi pesmimi?

Predstava, ki si jo je lahko občinstvo ogledalo 23. novembra pred osnovno šolo v Grahovem, je po grotesknosti spominjala na malomeščanske svatbe, ki v naši deželi nikakor niso redke. Odkritje spomenika pesniku Balantiču (brez posebnega poudarjanja »vojak, domobranec, domoljub, izdajalec«, itd.) je bil vsekakor dogodek leta v mali krajevni skupnosti Grahovo. Konec koncev je sam kulturni minister samostojne Slovenije obiskal ta konec dežele, za katerega po vsej verjetnosti ni slišal od tega dogodka. Da se ni kaj prida pripravil dokazuje že dejstvo, da je le vljudnostno pozdravil in se potem izgovoril, da je že pesnik sam povedal vse. On pa, ki očitno ni pesnik, preprosto nima več kaj dodati, saj je splošno znano, da so pesniki tisti, ki vedno zadenejo žebljico na glavico.

Nova oblast sicer ni sestavljena iz samih pesnikov, (kar bi bilo vsekakor najbolje) vendar je v njej dovolj kulturnikov, ki se približujejo pesniškemu idealu. Skratka, kulturni minister je kar najhitreje zaključil, ker se mu je (kot smo izvedeli iz virov, blizu temu organu,) mudilo lulat.

Balantičev stanovski kolega Dane Zajc je povedal nekaj besed o pesniku in njegovemu delu. Bilo je krvavo. Vseposvods okrog občinstva je plapolal ogenj in je v potokih tekla kri. Kasneje so se krvi pridružile belokožne ženske, Bog je modro pogledoval iz adaptacije Balantičevih verzov za to priložnost in kot se spodobi, je Dane Zajc zaključil svojo meditacijo s pepelom in smrtjo. Smrt kot konec vsega in pepel za pepelično sredo.

Ampak čisto zaresen konec njegovega govora je bil v stilu ovohavanja njegovih začetniških verzov in odkrivanja sežganih pesnikov v njih. (Da ne bo pomote: »ovohavanje« in »sežgani pesniki« so Zajčeve besede.)

Tak dogodek seveda ne more miniti brez petja in za to sta poskrbela kar dva pevska zbor. Iz Starega trga je, z dobro namero prispevati mistično vzdušje, prišel cerkveni pevski zbor. Ob njihovem petju še tako ravnodušen poslušalec postane besen na komunistično oblast, ki je toliko časa zatirala cerkev in njene pevske zборе. Kar se seveda pozna na kvaliteti. Sicer mi ni jasno, zakaj se to pozna tudi na starosti članic zbora, vendar sem prepričan, da je tudi za to kriva prejšnja oblast.

Za pevski zbor osnovne šole pa ni nihče kriv. So pač še mladi in kot je nekoč rekel cigan: »Kaj de te ve kaj dela.«

Nova oblast, ki ni več v političnih plenih, pa je dosegla politično puberteto in počenja neumnosti v stilu starega slovenskega pregovora »Mladost je norost, čez vodo skače, kjer je most.«

Spomenike mrtvim je postavljala stara in s tem početjem vztrajno nadaljuje tudi nova oblast. Slovenija pa postaja dežela spomenikov in spominov. Pa čeprav se od preteklosti ne da živeti in je prihodnost tako prekleto negotova za mnoge, ki so že ali pa še bodo ostali brez zaposlitve in s tem virov preživljanja.

Da ne govorimo o tem, da še tako majhen spomenik, kar nekaj stane.

A mora bit. Oblast je oblast. Vsaka si postavlja svoje spomenike. Čeprav se zaveda, da jih bo čez čas neka druga oblast podirala in zopet postavljala nove. Svoje.

Balantič je pesnik. Njegova poezija je kri groze in izraz želje po neskončnem miru telesa in duše. V pesmi z naslovom Zasuta usta je ta želja po vseobsegajočem miru izražena najmočneje:

Nekje pokopališče je na hribu brez križev, rož, grobovi sami in prek razpadlega zidu rumena trta, ki išče luč z ugaslimi rokami.

Ležim v globini tiho, tiho v dolini mrzel je večer in pust. Pri meni noč je in mi sveti. Joj, lep je molk s prstjo zasutih ust!

Tišina v katero je zavito pokopališče ni tišina smrti, temveč znamenje nekega drugega, boljšega življenja. Ves hrup, ki so ga povzročili s postavitvijo spomenika človeku, ki ni nikoli pomislil na marmornata obeležja, je v popolnem nasprotju s hotenji pesnika samega, ki so izražena v njegovih pesmih, pa čeprav v nekaterih izrazi željo po vrnitvi v življenje, pa čeprav samo kot spomin, kot je to zapisal v pesmi Truplo v polju:

Nimam duše več, telo so divje rože mi preklile, ko v pohodu zmagošlavnem so po zemlji se razlile.

Nič več moja kri ni slana in prhnim kot mrtva stebila; zdaj samo še vdano čakam, kdaj pomlad me bo razgrebla.

Pomlad naj bi bila tu, slovenska pomlad, ki se je začela in se ne misli končati. A s svojimi dejanji ne odkriva samo spomina na pozabljene, temveč sprhnela, ranjena telesa in kri, ki v narodovem spominu že zdavnaj, tako kot v Balantičevi pesmi, ni več slana. Pesnikova kri je živa v njegovih pesmih in spominu vseh, ki jim Pesem pomeni več kot mrzli, nikoli segreti kamen pred osnovno šolo v Grahovem.

V ognju groze

»V ognju groze plapolam«. Resnično, resnično povem vam, pravične so pesnikove besede. Sluteč smrt je gorel v pesmi in končno se je tisto noč med 23. in 24. novembrom leta 1943 njegova slutnja uresničila. Med partizanskim napadom na belogardistično postojanko v Grahovem je v plamenih resničnosti zgorel mladi pesnik, France Balantič.

Vendar s tem njegove groze ni bilo konec. Desetletja po končani vojni je gorel v bunkerju molka, za neprebojnim zidom prepovedanosti. In ko je po majskih volitvah nova oblast poskušala rešiti pesnika groze pozabe, je to storila z dejanjem, ki za Balantičevo občutljivo dušo pomeni novo grozo.

Pred osnovno šolo v Grahovem, samo par korakov stran od mesta, kjer je tisto usodno noč zgorela belogardistična enota, je skoraj čez noč zraslo Nekaj. Nekateri pravijo, da je tisto Nekaj spomenik Pesniku.

Drugi pravijo, da je to duh novega časa.

A nam, ki smo na sredi med obema skrajnostima, kaj nam pomeni novi spomenik, postavljen pred osnovno šolo, kjer smo prebili osem bolj ali manj lepих let?

Kaj pomeni vaščanom Grahovega in bližnjih vasi?

Saj ni pomembno. Navajeni so odločitev od zgoraj ali celo odločitev peščice oblastnikov na občini in krajevni skupnosti.

Dejstvo je eno samo. Pesnik ne potrebuje spomenikov in večnega ognja. Njegova misel je ogenj in njegov stih je spomenik. In Balantič ni postavil spomenika samo življenju in svojemu delu, njegove pesmi so tudi in predvsem spomenik njegovi smrti. Marmor pred osnovno šolo v Grahovem potrebuje nova oblast in mogoče nekaj posameznikov, ki so molčali dolga desetletja.

Skulptura pred šolo je samo dokaz, da se ni ničesar spremenilo. Vera ostaja, samo bogovi, h katerim je ljudstvo primorano moliti, so drugi. Celotno manjši duhovniki prejšnje vere so ostali in istih položajih, kar je lahko opazil vsak, ki se je udeležil proslave.

Peter Žnidaršič

Skrivnost cerkniškega pokopališča

Kdo bo odkril duhove?

Nedolgo pred prvim novembrom, dnevom vseh svetih, ki jih do tega stoletja še nismo razločevali po barvah, se je na cerkniškem pokopališču pojavila zanimiva spominska plošča. Ker so ljubitelji partizanskih zmag med vojno in zmag partizanskih občo-dovalcev po vojni petinštirideset let postavljali samo spomenike »rdečim«, so se tisti, ki so bili med vojno nevtralne, torej bele barve, po vojni pa do letos brezbarvni, odločili, da jim bodo, sovrugom komunističnim, vrnilo milo za drago.

Tako so ploščo gospoda Pušenjaka na pokopališču »prebukirali«, jo postavili pod razpelo na eno stran, na drugo pa anonimno posvetilo anonimni množici: »Žrtvam komunističnega nasilja 1942–1990«.

O žrtvah komunističnega nasilja po letu 1942 si lahko nekaj malega predstavljamo, saj dosednji zgodovinopisci »narodovih izdajalcev« le niso mogli popolnoma obiti, čeprav je v zborniku Notranjski listi med stotinami strani podrobne analize partizanskega gibanja na tem območju le en odstavek posvečen »odpadnikom«; ognjena noč v Grahovem, ko je zgorel tudi pesnik Balantič, pa sploh ni omenjena.

Bolj nas zanima, kdo je bil žrtev komunističnega nasilja leta 1989, pa 1987, 1986, 1985... Ker o teh žrtvah v Cerknici nihče nič ne ve, jih prosimo, naj se oglasijo v naši redakciji. Objubljammo jim intervju, v katerem bodo lahko povedali vse o nasilju, ki so ga komunisti zganjali nad njimi.

Kdo pooseblja vest zatiranih?

Kamnito spominsko ploščo je na pokopališču očitno prinesel duh, katerega senco lahko vidite na sliki. Kajti od živih, ki naj bi po svojih pristojnostih vedeli, kaj se

dogaja s spomeniki in kaj se godi na pokopališču, nismo izvedeli nič. Vsi vprašani so odgovarjali enako: »Prvič slišim.«

Na Komunalni, ki smo jo poklicali prvo, so povedali, da o pokopališču odloča krajevna skupnost.

Tajnik Krajevne skupnosti, Stane Pavlič: »Nič ne vem za to; pri nas je treba prijaviti postavitev vsakega spomenika, te niso.«

Tajnica Demosa, Nada Skuk: »Čisto nič ne vem; tudi jaz sem bila presenečena, ko sem 1. novembra zagledala tablo.«

Janez Okoliš, cerkniški župan in predsednik Demosa: »O tem prvič slišim; sem pa slišal, da je bilo na seji skupščine novembra postavljeno vprašanje, zakaj je bila prestavljena plošča Pušenjaku... Kdo mora na to vprašanje odgovoriti? Ne vem, ali sekretar za urejanje prostora ali za notranje zadeve...«

Sekretarka za urejanje prostora, Anica Ponikvar: »Prvič slišim za to. Ne vem, kdo bi odgovoril na to vprašanje. Kontrolo nad tem izvaja naša komunalna inšpekcija. Rekla bom, naj to ugotovijo.«

Tako bi lahko spraševali po Cerknici še nekaj časa. Pa bomo najprej počakali na odgovor v skupščini. Če ga ne bo, lahko Cerkničani iz tega fenomena naredijo turistično atrakcijo: Maloštevilnim turistom, ki v Cerknico le pomotoma zaidejo, lahko zaračunajo vstopnino za ogled spominske table, ki je ni postavil nihče... So mogoče vpletene gospe z vrha Slivnice?

Danica Petrovič

Balantič, pesnik ali vojak?

Kdo bo odgovoril na to vprašanje?

»Pesnik!« bodo zakričali prvi.

»Vojaki«, bodo odgovorili drugi in verjetno tiho dodali: »Kristusov zvesti vojak. Mučenec za vero v boju proti komunizmu.«

In tretji so do sedaj vpili: »Izdajalec!«.

In ni ga, ki bi rekel: »Človek je bil, ki je umrl v plamenih, ki jih je zantelil brat njegov.«

Tisto noč pred mnogimi leti je bila Balantičeva pesem dokončno izpeta. Izgorela je v zubljih nesmiselne vojne, ki nikomur, niti preživelim ne, ni prinesla prave sreče.

Vojna je kri, muka, nesreča in žalost, pa naj se konča z zmago ali porazom. Vojna je kri groze, ki še desetletja dolgo odmeva v prostoru, kjer je divjala.

Peter Žnidaršič

Noč in dan v ... IDRIJI

Meni nič, tebi nič je NOČ sredi belega dne udarila v Idrijo. Namreč Notranjski Časopis, kot napoved uresničitve prasna, da bi zapriseženi idrijski kotel končno približali središču življenja tam za ekonomskim obzidjem. Seveda skozi novo in čisto svežo notranjsko regijo. Noč pa tudi v Idriji ne bi bila to kar je, če v sebi ne bi nosila ravno pravnje doze strahu, da to sveže in novo pomeni ostati, pravzaprav capljati, na obrobju.

V Gorico pa še naprej z goriško registracijo

Bodi dovolj o idrijski noči, saj so tudi dnevi tu prej mračni kot ne. Pa ne prestrašite se kar takoj! Danes je idrijska občina še vedno taka kot je bila včeraj, za jutri pa vam seveda nihče ne more ničesar zagotavljati. In še kar naprej je uvrščena v severnoprimorsko regijo, pa čeprav samo na njeno obrobje. 20-letni jubilej referendumske odcepitve od tamkajšnje zdravstvene skupnosti tu ne šteje. Prav nihče ga ni opazil, saj smo vse mogoče skupnosti tudi v Idriji že zdravnej pokopali, jubilejev

pa nam letos kljub temu ni manjkalo.

Z odmrtnjem ljubih nam družbenopolitičnih organizacij, pravzaprav njihovih medobčinskih izpostav, so zadnje pristne vezi v tej regiji sicer že utonile v pozabo. Pa saj Idriječani tako ali tako nikoli niso prišli na vrsto. O banki pa danes ne gre zgubljati besed, pa naj na njenih vratih piše Nova Gorica ali pa samo A. Vrste pred določenimi okenci so samo vrste. Huje bo, ko ne bo na kaj čakati.

Ali je na vidiku kakšen nov referendum, sicer ne vemo. Vemo pa, da severnoprimorska regija le ni kar tako, dokler je za njeno mejo Gorica. Saj res ne gre, da bi Idriječani tu postavili pred carini-

ki z LJ na registrskih tablicah. Z zvezdico ali pa brez nje, je v tem primeru povsem drugotnega pomena.

Z liberalnimi demokrati v idrijsko regijo

Pravzaprav še ni povsem razčiščeno ali je ideja o oblikovanju samostojne (verjetno tudi suverene) idrijske regije zrasla v glavah celotnega vodstva liberalne demokratske stranke ali v eni sami glavi prve liberalne dame. Kakorkoli že, na seji parlamenta so vrgli kost naravnost pred občinsko vladno. In ker vse kaže, da časi le še niso tako hudi, da bi glodali kosti, so liberalni demokrati oblikovali še svojo vladno v senci, kot se danes spodobi. Na volilni seji se je sicer izkazalo, da vsi senčni ministri niso bili pravočasno obveščeni o časti, ki jih je doletela, pa nič hudega. Bolje dve vladi, kot ena sama, pa še ta nepopolna.

Ja, občina, kakršna že je, danes res ne upa spraviti skupaj ene poštene, pardon, popolne vlade. Preštevanja koliko občin bi uteg-

nilo nastati iz nje pa veselo tečejo. Za nameček pa še ugibanja o tej in oni odcepitvi. Med nami povedano imajo v Vrsniku kar prav, ko trdijo, da jim brez Žiri ni živeti, pa v Čekovniku verjetno tudi, ko trdijo, da jih v Idriji prav nič ne marajo. In kako šele v Črnem vrhu, kjer prisegajo, da nekaj velja, jo le zobozdravniki v Ajdovščini, pa v Godoviču, kjer se navdušujejo nad logaškimi trgovinami... Cerkljani pa nič! No, pa saj tu na idrijsko občino niso nikoli pretirano stavili...

Čakajoč na besedo Cerkljanov

Kakšno besedo o idrijski regiji bomo v občinskem parlamentu gotovo še slišali. Medtem ko nam je bilo na novemberski seji pošteno dolgčas, ker so se cerkljanski poslanci vzdržali razprav na to temo, se to na decembrski seji seveda ne bo ponovilo. Na dnevnem redu bo namreč financiranje tistih del v živosrebrnih podzemnih labirintih, ki naj bi Idriji sploh omogočila razmišljanja s kakšno regijo vkorakati v Evropo. Sušlja se o nekakšni glavarini

na prebivanje v tem 500-letnem mestu, obračunali pa naj bi jo od vseh glav v sedanji ali pa iz te nastalih desetih, šestih ali pa samo dveh občinah. Da Cerkljani na to uho slabo slišijo, pa že dolgo ni nobena skrivnost.

Prav radi bi vam o zapiranju rudnika, še raje pa o tem kje v občini najti denar zanj, povedali kaj več, ampak saj veste, da delo občinskih vladnih ministrov poteka za skrbno zaprtimi vrati. In ni prav, da bi vas v teh mračnih dnevih obremenjevali z nepotrebnimi novicami iz vašega vsakdana. Saj prav zato, da bi vas razbremenili vsemogočih stisk, jih plačujejte, mar ne?

Če pa le sodite med tiste nejeverneže, ki morajo vse videti in slišati na svoje oči in ušesa, pa pridite v občinski parlament. Seje so odprte tudi za vse, pa še s kavo vam bodo postregli. A se splača tudi brez kave, saj je tu vedno veselo. In če bo poslanec s cerkljanskega konca glavarina le preveč smrdela, vas bo več, ki boste stisnili pesti za liberalno (pa še demokrasko zraven) idrijsko regijo. No, pa adijo notranjska regija! Bo že držalo, kot pravi prva liberalna dama, da si z Idrijo, ugreznjeno tja do morske gladine in še smetiščem (polnim tudi cerkljanskih smeti) za nameček, tudi Notranjska ne bi kaj prida pomagala. Če pa vas na parlamentarno zasedanje kljub temu ne bo, pa ob mesecu obsorej.

Kaja Malovrh

Obsežna zapiralna dela v rudniku živega srebra

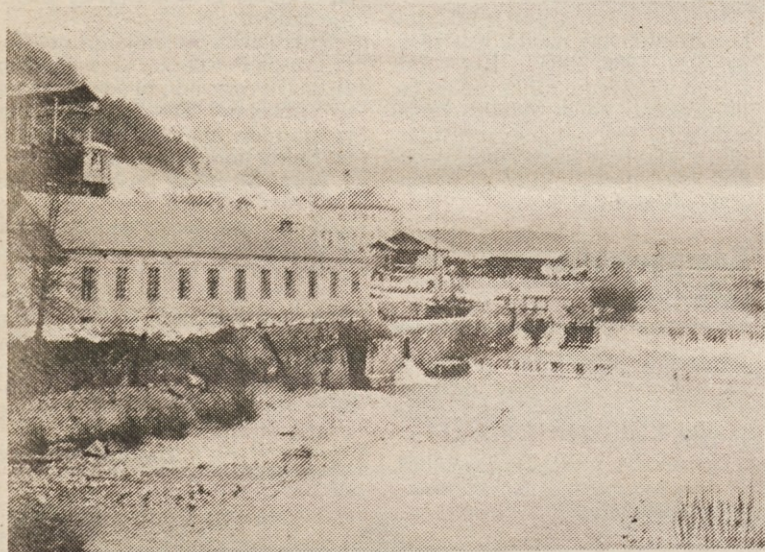

Foto: S. Rančov

Republiški sekretariat za industrijo in gradbeništvo je že obravnaval načrt zapiralnih del idrijskega rudnika za prihodnje leto. Na eni prihodnjih sej, vsekakor pa še letos, bodo omenjeni načrt obravnavali še v republiškem izvršnem svetu. Načrt je zelo zahteven, saj vključuje več obsežnih nalog. Najpomembnejši med njimi sta preselitev črpališča s 14. na 11. obzorje ter zasutje jaska »Delo« med 15. in 11. obzorjem. Omenjena dela bodo predstavljala skoraj četrtino vseh zapiralnih del. Nič manj zahteven ni tudi spremenjen način odkopavanja orudenih teles. Doslej so jih izkoriščali za pridobivanje živega srebra, poslej pa jih bodo odkopavali zaradi razbremenitve pritiskov, ki jih povzročajo zemeljski skladi nad rudiščem. Zapiralna dela bo-

do stala 104 milijone dinarjev, od tega bodo morali v idrijski občini zagotoviti 12 odstotkov denarja. O tem, kako ga bodo zagotovili, bodo razpravljali na zadnji letošnji seji občinske skupščine. Izvedli smo, da idrijski izvršni svet pripravlja odlok, s katerim naj bi uvedli tako imenovano glavarino. Plačevali naj bi jo vsi zaposleni v občini. Kar zadeva letošnje poslovanje idrijskega rudnika, je treba zapisati, da so skoraj v celoti izpolnili proizvodni načrt, saj so pridobili 44 ton živega srebra. Poslovno leto bodo končali brez izgube, po zaslugi razumevanja republiške vlade za nadaljnjo usodo rudnika. Prihodnje leto načrtujejo precej manjšo proizvodnjo, in sicer le 22 ton živega srebra.

Filip Šemrl

Idrijski atleti preverili opravljeno delo

Na redni letni skupščini Atletskega kluba iz Spodnje Idrije so pregledali opravljeno delo v letošnji tekmovalni sezoni, ki so jo ocenili za uspešno, pa čeprav so jih pestile finančne težave, saj jim je Rotomatika sredi sezone odpovedala pokroviteljstvo. Sicer pa so sodelovali na 51-ih tekmovanjih, pri čemer za največji uspeh štejejo dve prvi mesti Boštjana Moreta na mladinskih prvenstvih Slovenije. Organizirali so tudi več

rekreativnih prireditev in kar je najpomembnejše, obnovili so atletske objekte na stadionu v Idriji. V prihodnji sezoni bodo s 154 člani, kolikor jih deluje v klubu, nadaljevali že pred leti začeto delo s posameznimi selekcijami, se udeleževali atletskih prireditev doma in v sosednjih državah, sami pripravili 11 prireditev in dokončali športne objekte ob telovadnici osnovne šole v Spodnji Idriji.

Ali se je Idrijska kmetijska zadruga povzpela na zeleno vejo?

Sodeč po nekaterih kazalcih poslovanja, ki jih objavlja SDK in veljajo po novem za interno informacijo, bi na vprašanje iz naslova odgovorili pritrdilno. Z akumulacijo so se na lestvici idrijskih delovnih organizacij povzpeli na odlično tretje mesto, za Eto in Kolektorjem in daleč pred ostalimi. Še boljše rezultate bi v Zadrugi dosegli, če se med letom ne bi zaostrele gospodarske razmere. Na področju klavnične dejavnosti jih je pestila ponudba cenene mesa iz uvoza, na področju trgovinske dejavnosti, ki ima kar 60 odstotni delež v bruto realizaciji, pa se je prodaja zmanjšala zaradi padca kupne moči in večje zasebne ponudbe. Omenjeno pa jih ni omajalo v naložbeni dejavnosti. Prav te dni zaključujejo naložbi vredni 4 milijone dinarjev. Poslovne prostore Hranilno kreditne službe v Idriji bodo odprli prihodnji teden (21. decembra). Gre za eno izmed 58-ih Hranilno kreditnih služb v Sloveniji, po obsegu hranilnih vlog pa je med desetimi največjimi. Sedež ima v Idriji, ekspozituri pa še v Črtnem in na Črnem vrhu nad Idrijo. Varčevalci v HKS so predvsem kmetje, ki prodajajo svoje pridelke in les preko KZ in SGG. Lani se je zaradi konkurenčnih obrestnih mer krog varčevalcev močno razširil. Trenutno varčuje pri idrijski

HKS že 2687 občanov. S preselitvijo v nove prostore v središču mesta, bo HKS razširila ponudbo in s tem svojim varčevalcem nudila vse bančne posle, z izjemo deviznega poslovanja. Svoj kreditni potencial bo še naprej prvenstveno usmerjala v obliki raznih posojil v kmetijstvo. V Zadrugi pričakujejo, da bo v novih prostorih in s podaljšanim urnikom poslovanja HKS v Idriji še bolj zaživela, ter tako pomembno prispevala k razvoju kmetijstva v občini.

Druga pomembna pridobitev, ki jo bodo odprli že jutri, je nova sodobna mesnica v spodnejdrijs-

skem poslovnem centru. Na 80-ih kvadratnih metrih prodajnih površin bodo kupcem nudili vse vrste mesa, delikatesne izdelke in suhomesnate izdelke lastne proizvodnje.

Zastavljenemu cilju, ki so si ga v zadrugi zadali že maja letos, to je čimprej splezati na zeleno vejo, sicer sledijo, vendar pa jih močno skrbi kako bo, če se bodo pogoji »plezanja« še poslabšali. Tu še posebej omenjajo nedorečene pogoje gospodarjenja v prihodnjem letu ter vrsto odprtih vprašanj v zvezi z novima zakonoma, ki sta še v skupščinski proceduri; zakon o zadrugah in zakon o gozdivih. Kljub temu pa jim optimizma ne manjka. Prepričani so, da imajo v svojih prizadevanjih močno podporo kmeta, predvsem hribovskega.

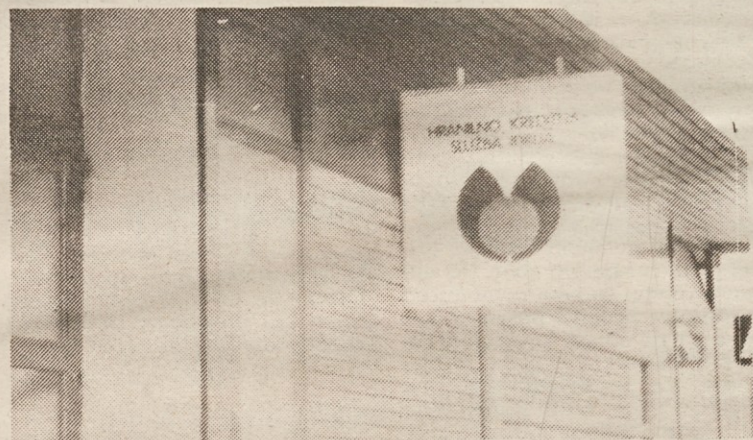

Foto: S. Rančov

Spodnejdrijski poslovni center skoraj nared

Na včerajšnji slavnostni seji sveta KS v Spodnji Idriji so uradno odprli poslovni center, pomembno pridobitev v kraju. V A in B objektu omenjenega centra je 40 stanovanj in več poslovnih prostorov zasebnikov ter različnih podjetij. Za 12 stanovanj upajo, da bodo uporabno dovoljenje pridobili še do konca tega leta. Ljubljanska banka bo prostore uredila do februarja, pošta pa do aprila prihodnjega leta. Mesnica idrijske Kmetijske zadruge bo odprta že od jutri naprej. Za kraj je objekt velikega pomena, saj so hkrati z njim uredili tudi cesto, križišče pred stanovanjsko sosesko na Koreji, pločnike, javno razsvetljavo in parkirišča. Na slovesnosti so se direktorju Progresu Ernestu Vigu zahvalili za investiranje v kraju, čeprav so objekt odprli z enoletno zamudo.

Nekdanji onesnaževalec postaja socialni problem

Paradni konj pokleknil – Eno izmed podjetij ilirskobistriške Tovarne organskih kislin v stečajnem postopku

Značilno je, da tovarne, ki so jih nekoč z velikim pompom odpirali popoldanski politiki, navezani na domači kraj le še z nostalgijnimi spomini, danes propadajo druga za drugo. Njihovim botrom se morda sem ter tja utrne solza, kar ni nič v primerjavi z vsemi posledicami, ki jih ob likvidacijah nekoč tako opevanih podjetij občutijo tisoči, ki se znajdejo na cesti.

Tovarna organskih kislin, nekdanji ponos Bistričanov, je danes takorekoč pred razsulum, saj se je njen največji del, podjetje Citronska kislina in derivati, znašel v stečajnem postopku. Vzrokov za to je več, med najpomembnejše pa sodijo predvsem nerentabilnost proizvodnje, velika naložba v čistilno napravo, ki danes pomeni tretjino cene vsakega kilograma citronske kisline; zastarela tehnologija, nekonkurenčna v primerjavi s podobnimi tujimi proizvajalci, pa menda tudi nasprotja znotraj tovarne, po mnenju nekaterih prepletena s političnimi nitmi in še kaj...

Ustavimo se najprej ob proizvodnji, za katero pravijo, oziroma vsaj v preteklosti je veljalo takšno prepričanje, da je strateškega pomena, saj je TOK edina tovarna citronske kisline v Jugoslaviji. Njena letna proizvodnja je 3500 ton citronske kisline, kar je v pri-

merjavi s konkurenco na svetovnem trgu odločno premalo. Da bi tovarna poslovala rentabilno, bi v njej morali proizvesti vsaj 10.000 ton citronske kisline na leto, to pa praktično pomeni, da bi morali postaviti povsem novo tovarno s sodobno tehnologijo. Torej eden izmed poglavitnih vzrokov za stečaj.

Zapisali smo že, da je Tovarna organskih kislin vložila ogromno denarja v gradnjo čistilne naprave, ki je zmanjšala onesnaževanje reke Reke s strani tega, po mnenju nekaterih največjega onesnaževalca na Ilirsko-Bistriškem za 80 do 90% (mnenja o tem podatku so različna).

Postavlja se vprašanje, kako so se pred leti sploh lahko lotili tako velike naložbe, če je bil že takrat nadaljnji obstoj tovarne vprašljiv. Morda bo TOK-u čistilna naprava koristila vsaj v primeru, da bi jo izkoristili za čiščenje komunalnih odplak, saj se jo da, po mnenju nekaterih strokovnjakov, delno preurediti v ta namen. V Ilirski Bistrici sicer za prihodnje leto načrtujejo gradnjo centralne čistilne naprave, vendar bo treba res temeljito premisliti, ali ne bi bilo bolje izrabi že zgrajene tovarniške čistilne naprave, kar bi TOK-u prineslo dobršen del denarja za sanacijo vsaj nekaterih

perspektivnih proizvodnih programov, pa tudi za uvajanje novih, ki bi zaposlili vsaj nekaj izmed tistih delavcev tovarne, ki bodo kmalu potrkali na vrata skupnosti za zaposlovanje.

»Že nekaj časa je bilo očitno, da se agonije tovarne ne da vleči v nedogled, pa vendar se položaj več mesecev ni premaknil z mrtve točke. Ali je šlo za namerno zavlačevanje, špekulacije z določenim namenom ali brezbržnost, je težko reči,« pravi Vitomir Dekleva, dosedanji v.d. glavnega direktorja Tovarne organskih kislin. »Čakali smo na kakršnokoli pomoč iz republike, vendar s Sekretariata za industrijo in gradbeništvo do nedavnega nismo prejeli nobenega konkretnega odgovora. Poslali so nam le človeka, ki naj bi prevzel posle stečajnega upravitelja, pa o tovarni pred tem ni vedel praktično ničesar. Sedaj pa lahko že povem, da je pristojno sodišče za stečajnega upravitelja določilo Bogdana Mahneto, bivšega sekretarja našega podjetja, ki bo začel s stečajnim postopkom 26. decembra. To pa obenem pomeni, da bo s tem dnem ostalo na cesti najmanj 125 delavcev podjetja za proizvodnjo citronske kisline in verjetno še kakšnih 25 delavcev ostalih delov Tovarne organskih kislin, ki so kakorkoli vezani na proizvodnjo citronske kisline.

Sanacija ostalih, zdravih delov podjetja pa naj bi stekla čimprej; podpreti jo je pripravljena tudi Koprška banka, s tem pa naj bi zagotovili delo vsaj preostalim stopetdesetim ljudem, zaposlenim v Tovarni organskih kislin.

Ilirska Bistrica, nekako zaprta sama vase, bo za tolikšno število ljudi, ki bodo ostali na cesti, težko našla nadomestno zaposlitev in gotovo bo stečaj podjetja Citronska kislina in derivati marsikatero družino spravil na rob preživetja. Zato bo treba začeti tudi z iskanjem trdnjih vezi s sosednjimi občinami, ki bodo morda v prihodnosti lahko ponudile tudi možnost večjega zaposlovanja, kot to lahko stori Ilirska Bistrica sama.

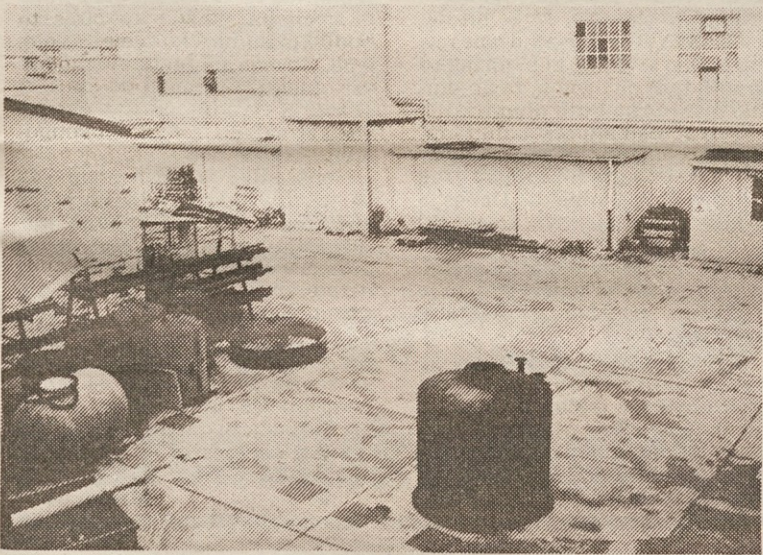
Marko Škrlič

MKNŽ gre naprej

Ilirska Bistrica je zaspana podeželska luknja z vsemi mogočimi in nemogočimi problemi, od ekoloških, gospodarskih pa do socialnih. Mogoče je to vzrok, da je zaradi vseh prej omenjenih težav, nezadovoljstva in dolgočasje mladih v začetku letošnjega leta pregnala organizacija MKNŽ (po domače Klub), iz katere je nastal center marginalne kulture na Bistriškem, pa tudi širše. Klub obiskujejo tudi mladi iz Sežane, Postojne, Kopra, Gorice. Publika je specifična, rock in hard core generacija, ki vedno išče nekaj več, neko novo kvaliteto. V klubu se dogaja več kot na običajnih vaških veselicah. Kvalitetna glasba, poceni pijača in veliko zabave do zgodnjih jutranjih ur. Petek je dan za koncerte, ki jih je bilo letos več kot štirideset. Nastopilo je veliko tujih in domačih bendov, naj omenimo le Verbal Assault, Samlam, Ultraman iz ZDA, Anarcrust, De Kift, Lood iz Nizozemske, Killposer Švica, Subterranean kida Španija, Spoons iz Pule, V3P Il. Bistrica, Sexa Zagreb, Javna vaja Koper in še mnogi drugi. Koncertne dejavnosti pa niso edino, kar se dogaja. Ob so-

botah so ponavadi tematski večeri s posebno ponudbo (Irski večer, Stari rock, itd). V zadnjem času se vse te dejavnosti snemajo na video, tako, da bodo v bodoče organizirane tudi videoprojekcije. Skratka, vedno se nekaj dogaja in to »nekaj« privablja obiskovalce. Predsednik MKNŽ Peter Česnik (»Šef« Kluba) pravi: »V začetku je bilo težje, ker smo se vsi bali finančnega poloma. Sedaj je vse drugače. Skupine, tudi tuje, se same ponujajo za nastop v Klubu. Termini za koncerte so rezervirani že za mesec, dva naprej. Denar, ki ga potrebujemo za delovanje, dobimo od prodaje vstopnic in pijače (ki je še vedno najcenejša v Il. Bistrici). Sredstva, ki nam ostanejo, investiramo v klubski prostor. Tako smo delno obnovili notranjost, naredili nov oder, izboljšali ozvočenje. Potrebovali bi še kakšen prostor, toda občina nima razumevanja. No, ne glede na te težave MKNŽ živi in laufa' dalje. Obiščite nas, ne grizemo!« K temu bi dodal še to, da je MKNŽ finančno neodvisen, posluje pa bolje od večine gospodarskih subjektov v občini.

S svojimi deli iz kleti na prvo samostojno razstavo

V petek, 20. decembra, so v Solskem domu v Ilirski Bistrici odprli prvo samostojno razstavo slikarja – samouka Srečka Sreboti. ki se je rodil 24. maja 1967 v Postojni, zgodaj zjutraj in ves nasmejan. Od takrat živi in dela v Ilirski Bistrici.

Risati je začel takoj, ko je dobil v roke prvi slikarski, vendar pravi, da tega svinčnika pripomočka še ne pozna dovolj dobro in da mora od njega izvedeti še nešteto skrivnosti. Pravzaprav tudi še ni odkril slikarske tehnike, ki bi mu najbolj ustrezala in s katero bi lahko najvolj učinkovito prikazal vse tisto, kar želi, zato z veseljem eksperimentira, kolikor mu dopuščajo možnosti.

Svoja doživetja, sanje, želje in vizije upodablja s pomočjo tuša, krede, svinčnika in barv, na marsikateri sliki pa je prisotna kombinacija različnih tehnik. Naslikal je tudi nekaj platen, vendar mu pri tem povzročajo veliko težav slabi materiali, ki jih uporablja. Ustvarja v neprimernih pogojih, v kleti bloka številka 38 v Prešernovi ulici, kjer mu delajo družbo

čebula, drva, krompir in vsa druga krama, ki sicer najde zatočišče v takih prostorih. Pozimi se vsemu naštetemu pridruži še mraz, vendar Srečko pravi, da ga to ne moti, saj ima toplo kri in srce ter željo po likovnem izražanju, zato mu hlad ne more do živenga. Utesnjujeta ga le premajhen prostor in preslabotna razsvetljava.

Osrednja tema njegovega upodabljanja je človek, človeška figura prikazana v kontekstu realnosti, ali pa izgubljena v imaginarnih sferah ustvarjalnega občutenja. Motive iz življenja, intimna spreminjanja in notranja vzne- mirjanja sugestivno prenaša z močjo barv in barvitih kontrastov na opazovalca.

Slikanje je njegova notranja potreba. Sicer pa je Srečko še mlad in ima pred seboj še mnogo priložnosti za izpopolnitev svojega likovnega izraza. Včerajšnja otvoritev prve razstave, ki jo je organizirala Zveza kulturnih organizacij in na kateri je nastopila ljubljanska skupina Tantadruj, pa naj mu pomeni tudi vzpodbudo za naprej.

Tatjana Antonac

Foto: S. Rančov

Studio Cacciavento

Gornji trg 1
61000 Ljubljana
tel. (061) 222-375
telefax (061) 216-375

Diplomirani inženirji arhitekture izdelujemo načrte za

- novogradnje
- adaptacije
- opremo prostorov (stanovanj in lokalov)
- grafično oblikovanje

Pomoč Logatčanov ob poplavih v Savinjski dolini

Logatčani so že večkrat občutili strahote poplav in drugih naravnih nesreč. Poplave so v Logatcu, Hotedrščici in drugih krajih zalile in uničile mnoge hiše, najhuje pa je bilo februarja 1979. Nekaj let kasneje so Hotenčanci doživeli orkanski veter, ki je razkril več stanovanjskih hiš in podružnično osnovno šolo. Že med nesrečo v Logatcu so nastali načrti za preprečitev poplav z izgradnjo suhe pregrade v Zibršah. Ob vseh nesrečah smo prejeli pomoč Republike in prebivalcev Slovenije. Zaradi tega smo se odzvali tudi ob hudih poplavih v Savinjski dolini.

Akcija zbiranja pomoči se je začela takoj. Občani so se organizirali na pobudo župnij in Karitasa, Rdečega križa, v delovnih kolektivih. Organizirana je bila tudi kulturna prireditev, namenjena zbiranju pomoči. Denar kot najpomembnejša pomoč je bil predan neposredno prizadetim. Zbrali smo 305.727 din. Od tega so največ denarja prispevali farani v okviru župnij oz. Karitasa 156.000 din, pri akciji Rdečega

križa je bilo zbranih 41.166 din, sindikalna organizacija Valkartona je prispevala 20.000 din, na kulturni prireditvi so obiskovalci prispevali 8.156 din, kmečke žene pa so zbrale 30.000 din. Poleg neposredne denarne pomoči je KLI Logatec prispeval iz svojega proizvodnega programa celotno opremo stavbnega pohištva za hišo, ki jo gradijo v Lučah ter jedilniško garnituro za notranjo opremo kuhinje. Aktiv kmečkih žena in Rdeči križ Logatca sta v svoji akciji napolnila tudi dva tovornjaka z oblekami in ozimnico. Ozimnica je bila predana aktivu kmečkih žena v Mozirju in Lučah, oblačila zbrana v akciji Rdečega križa pa so bila v dogovoru z Republiškim odborom RK prepeljena v Haloze, ki jih je v preteklem letu prizadelo neurje in kjer še vedno potrebujejo vsestransko pomoč.

Ob koncu akcije, za katero lahko trdim, da je pokazala veliko zavest vseh Logatčanov do soljudi v stiski, bi se vsem darovalcem, ki so kakorkoli pomagali, da je akcija uspela, najlepše ZAHVALIL. Izračun škode in prispela

Foto: S. Rančov

pomoč se ne moreta primerjati in škodo bo lahko odpravil le čas, vendar zavest, ki preveva ljudi, marsikaj odtehta.

Vrnitev iz Iraka

Letos januarja se je Marko Adamič iz Logatca, takrat še zaposlen kot natak v Republiški skupščini, odločil za delo v Iraku. Kot mnogi drugi naši delavci še slutil ni, kako težko se bo vrnil domov.

Marko je podpisal pogodbo za šest mesecev kot natak v restavraciji namenjeni Jugoslovanom v središču Bagdada. Po 3 mesecih so restavracijo zaprli in takrat je odšel v Abu Ghraib, 25 km od glavnega mesta, za kuharja v obrat družbene prehrane IMP-ja. Ko so po znanih dogodkih avgusta letos tujci začeli zapuščati Irak, je sklenil oditi tudi Marko. S štirimi prijatelji, potovali so z džipi, ki so jih uvozili v Jugoslavijo, se je začel avanturistični povratek preko Turčije in Bolgarije proti domu.

V januarju bomo začeli objavljati kratek podlistek o teh zadnjih dneh potovanja. Marko Adamič pa je obljubil tudi nekaj fotografij, ki bodo osvetlile vzdušje v danes najbolj problematični državi Bližnjega vzhoda.

KRAS

Foto: S. Rančov

Obrtna cona v Logatcu – področje velikih razvojnih možnosti

V Logatcu se je v zadnjih letih končno uveljavilo prepričanje, da je treba s prostorom, ki ga počasi že zmanjkuje, ravnati bolj gospodarno kot pred leti. Nekdanjim logaškim prostorskim načrtovalcem in politikom se namreč ni zdelo škoda pozidati najlepših kmetijskih površin, ki bi jih danes krvavo potrebovali. Danes na njih stojijo tovarne, ki bi jih lahko zgradili tudi na drugih, za kmetijstvo manj primernih območjih.

Tako je pred leti prišlo do zamisli o izgradnji obrtne cone, v kateri bi strnjeno gradili industrijske in druge obrtne objekte. Danes je že moč videti zasnovo kompleksa, ki naj bi se raztezal na okoli trinajst hektarjev veliki površini, od tega pa naj bi v prvi fazi, ki je v gradnji, pozidali tri hektarje zemljišča.

Območje je v celoti namenjeno gradnji proizvodnih in spremljajočih objektov (skladišč, poslovnih in blagovno-prodajnih prostorov). Edini omejitveni element pa je, zaradi kraškega terena, namestitev industrijskih tehnologij,

ki bi čezmerno obremenjevale okolje, ali pa potrebovale prevelike količine tehnološke vode.

Logaška obrtna cona leži na izredno ugodni lokaciji, v bližini železnice in ob priključni cesti, ki povezuje Logatec z avtocesto Ljubljana-Razdrto. Parcele, ki ne bi smele biti manjše kot 2000 m², bodo kmalu tudi komunalno urejene. Seveda pa bodo morali biti vsi objekti, ki naj bi jih na tem območju zgradili, enotno oblikovani, v skladu s funkcionalnimi tehnološkimi potrebami.

Nenazadnje je treba poudariti, da gradnja industrijsko-obrtnega kompleksa, kljub njegovim razsežnostim, ne pomeni bistvenega posega v okolje, saj v celoti leži na nerodovitnih tleh, poraščenih z grmovjem.

Mnoge zanima gradnja v logaški obrtni coni, zato ob koncu tega zapisa še dodajmo, da lahko podrobnejše informacije dobite pri Sestavljeni obrtni zadrugi Notranjka, na Tržaški 11 v Logatcu, telefonska številka 741-761.

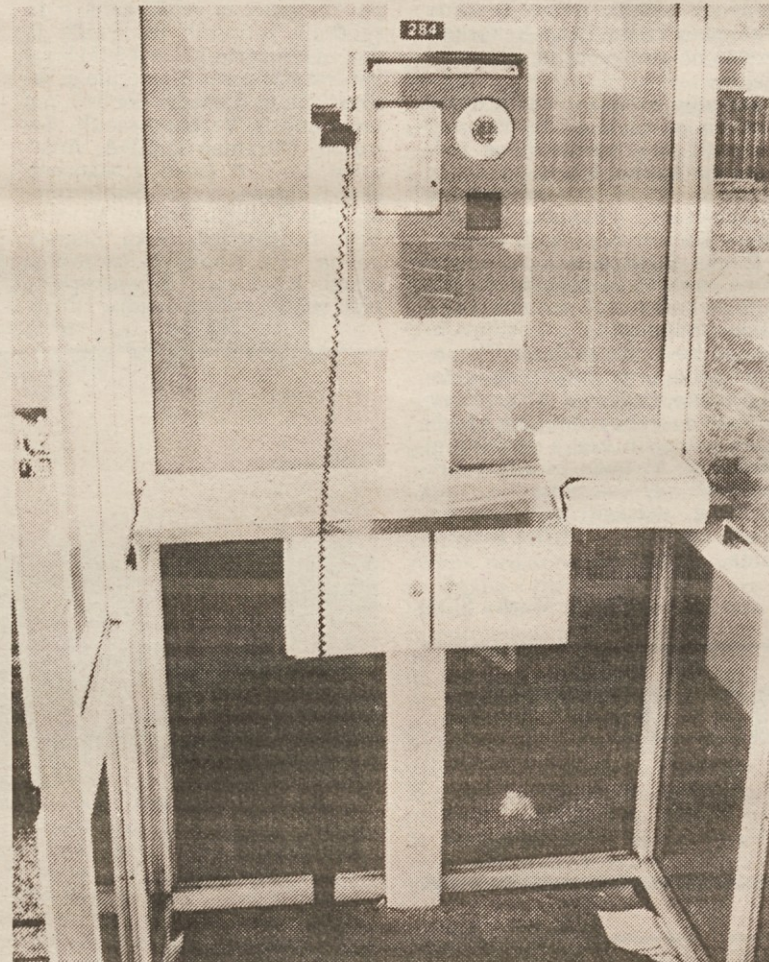
Marko Škrlič

Do telefona z obveznicami

Ko je Johann Philips Reis leta 1860 izumil napravo za prenos govora in ji dal ime telefon in ko je potem leta 1867 Alexander Graham Bell izdelal prvi telefonski aparat, je bilo navdušenje v svetu nepopisno. Danes telefoni ne povzročajo več evforije, postali so nekaj vsakdanjega in potrebnega, zato ni čudno, da je od navdušenih izumiteljskih časov ostal le še bes, slaba volja in razočaranje tistih, ki bi želeli, da bi jim telefon zazvonil tudi v domačem stanovanju.

Tudi v Logatcu je tako. Zgodba o vzrokih in zajetnem svežnju prošenj za telefonski priključek je dolga in zapletena. V Logatcu se od zadnje velike telefonske »revolucije«, ko so telefoni zazvonili v 1000 stanovanjih in hišah, ni zgodilo prav nič. Bile so le obljube, pa sporazumi, dogovori in razmišljanja na sestankih ter jeza in nemoč na drugi strani. Nič ni pomagalo ne razburjenje, ne grde besede o pošti in njenih monopolih, pomagale niso niti stiske, ne zdravstveni razlogi, tudi pomemben položaj v službi ne. In tako so vloge občanov ostale neizpolnjene, orumenele in zaprašene čakajo v poštnem predalu odlašajoči tu-tu, ki jih bo obudil v življenje.

Zdaj vendarle kaže, da se bo 130 let po izumu nekaj premaknilo tudi v Logatcu. 18. december 1990 si velja zapomniti, saj so tega dne občinski možje podpisali pogodbo za izgradnjo nove telefonske centrale in omrežja v skupni vrednosti 32 milijonov dinarjev. Nova centrala naj bi bila zgrajena do konca novembra 1991, vzporedno bo potekala tudi gradnja omrežja, priključevanje telefonov pa pozimi 1991/92. Načrt je pravzaprav zelo pogumen, saj vključuje v realizacijo tudi sodelovanje novih naročnikov, kar je, po besedah predsednika izvršnega sveta g. Vlada Puca, poleg soudeležbe sredstev, ki jih je občina že nakazala kot avans PTT podjetju, edina možnost za zagotovitev prioritete za gradnjo v letu 1991. Tako bodo morali novi naročniki sodelovati pri zapiranju finančne konstrukcije in sicer tako, da bodo odkupili obveznice PTT podjetja v dinarski protivrednosti 3000 DEM, podjetja in obrtniki pa si bodo telefonski priključek pridobili v obliki nakupa obveznic v višini 4000 DEM. V posebnem, novim naročnikom namenjenem gradivu, so natančno obrazloženi pogoji za nakup obveznic, njihova vrednost in obrestna mera ter

način sklepanja pogodb, ki jih bodo novi naročniki podpisovali na Krajevni skupnosti Naklo: po podpisu pogodbe o nakupu obveznic bodo občani obveznice v vrednosti 250, 500 in 1000 DEM lahko kupovali v hranilno-kreditni službi Notranjke in Kmetijske zadruge. Obveznice bodo vnovčljive v osmih polletnih obrokih, obrestovale se bodo z 12% obrestno mero, njihova vrednost bo najmanj v vrednosti obveznic Republike Slovenije. Obveznice bo moč kupovati obročno, vendar najkasneje do konca novembra 1991. Opozarjajo tudi na dejstvo, da obveznic ne smete kupovati na pošti, ker tam ne bodo vodili evidence obveznic, namenjenih izgradnji telefonskega omrežja.

Če hočete torej postati lastnik novega telefonskega priključka, se boste morali odločiti za »varno« naložbo, za kar EPP sporočila proglašajo nakup obveznic. Morda je taka investicija res bolj varna od marsikatero druge, člove-

ku, občanu, ki pa že leta čaka na svoj telefonski priključek in ima omrežje že speljano do lastnega stanovanja pa vendarle ni vseeno, da bo znatna sredstva (kdo ve, kaj se bo po novem letu zgodilo v ekonomski politiki in z dinarjem) vlagal v monopolno podjetje, ki se že dolga leta igra slepe miši in išče zase najbolj ugodno rešitev. Verjamemo lahko dejstvu, da je gradnja centrale in omrežja možna samo s sovlaganjem občine in novih naročnikov, težko pa verjamemo, da PTT podjetje ne razpolaga s sredstvi za razširjeno reprodukcijo, ki bi se morala zbirati na njihovem računu, saj jih omogoča naročnina sedanjih lastnikov telefonskih priključkov. Kljub navdušenju nad novico, da lahko postanete lastnik telefonskega priključka, ostaja torej veliko vprašanj med odprtimi vrati razmišljanja o tistem, ki se skriva, in o tistih, ki ga lovijo.

B.N.

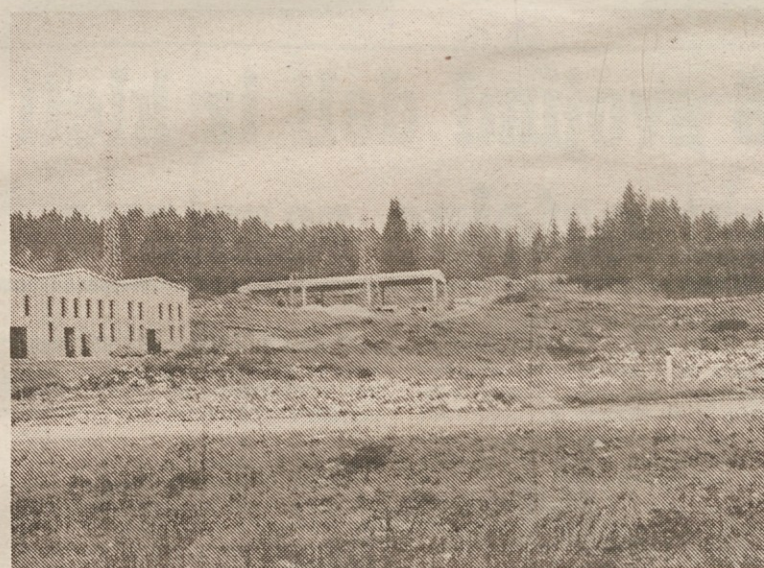

Foto: S. Rančov

	IDRIJA
	CERKNICA
	IL. BISTRICA
	LOGATEC
	VRHNIKA
	POSTOJNA

Presenetljiva odkritja v Predjamskem gradu

Arheološka izkopavanja razkrivajo skrivnosti zgodovine gradu še pred Erazmom

Ko zaslišimo ime Postojna, takoj pomislimo tudi na Postojnsko jamo, osrednjo naravno znamenitost slovenskega krasa svetovnih razsežnosti, pogosto pa pozabljamo, da v njeni bližini leži komaj devet kilometrov oddaljen kulturno-zgodovinski spomenik Predjamski grad, ki zaradi svoje lege in svojske arhitekture, spleta več kot šest kilometrov dolgih rorov pod njim in življenja, ki se je v njem odvijalo skozi osem stoletij, skriva v sebi marsikatero skrivnost.

Grad je v svoji dolgi zgodovini zamenjal veliko lastnikov, verjetno pa je bil predjamski svet naseljen že v stari kameni dobi. Med najznamenitejše prebivalce oziroma lastnike gradu sodi Erazem Predjamski, o katerem lahko že v Valvasorjevi Slavi Vojvodine Kranjske preberemo romantično zgodbo, ki je ne moremo šteti za popolno zgodovinsko resnico.

Letost je arheološka skupina Notranjskega muzeja iz Postojne pod vodstvom njegovega direktorja **Tineta Scheina** pri izkopavanjih v različnih prostorih gradu našla obilo zanimivosti, ki na novo odkrivajo zgodovino tega enkratnega objekta. Tako so strokovnjaki na podlagi opazovanja stavnih ostalin gradu in arheoloških izkopavanj prišli do nekaterih novih spoznanj. **Tine Schein** v zapisu med drugim navaja naslednje: »Grad Jama se je širil iz svojega romanskega jedra najprej v višino, v zadnji fazi pa v širino. Najstarejšo gradbeno fazo (13. stol.) predstavlja sedanjí osrednji del, na katerem je danes restavriran grb rodbine Kobenceljev. Po židavi in gradbenih elementih,

kot so na primer okna in vrata, lahko trdimo, da je bil v času romanike pozidan prav ta del gradu in sicer klet ter prvo in drugo nadstropje. V ta čas lahko datiramo tudi del, v katerem je danes stopnišče, orožarna ali sodnijska soba, obokana veža z Windischgrätzovi sarkofagi ter prostori, v delu katerih je danes kopalnica.

Za tem delom gradu se med notranjim zidom in naravno steno odpira večji jamski spodmol površine 150 do 200 m². Prav ta del bo za arheološke raziskave najzanimivejši, saj je bilo že v površinskem delu najdeno večje število fragmentov keramičnih posod.

Ce se povrnemo k osrednjemu, najstarejšemu delu gradu, poveljmo, da sta v kleti od gradbenih elementov ohranjeni dve romanski strelni lini, tretja pa je doživela širitev in danes ni ohranjena v prvotni obliki. Tla v kleti so nasuta več kot meter debelo na nekdanji hodni površini. V prvem nadstropju smo pri odstranitvi ometov odkrili romansko okno in dve strelni lini, od katerih je ena delno uničena. V steni so ohranjene tudi tri stenske niše z lesenimi konstrukcijami, pri odstranitvi opečne izravnavne zidu, tik za vhodnimi vrati, pa smo odkrili manjši spodmol z obilico keramičnega in steklenega posodja.

Pri rušenju zidne dimne tuljave se je v steni odprl prehod, zasut s peščenim materialom. Z odkopom tega materiala smo prehod povezali z zasutim prostorom levo prizidanega poslopja. Tudi ta del smo arheološko raziskali in z veliko gotovostjo trdimo, da je bil zasut po letu 1625, saj najdeni novec s to letnico našo domnevo

potrjuje. V drugem nadstropju je od starejših stavnih elementov ohranjeno le manjše gotsko okno. Presenečeni smo bili nad zazidanim prehodom, ki je vodil v zasut prostor pod lovski hodnik oziroma obokano vežo v tretjem nadstropju. Celotna površina veže je bila zasuta do globine 2,5 m. V zasipnem materialu smo odkrili več keramičnega in kostnega materiala. Prav gotovo je zanimiva tretja plast na globini od 100 do 160 centimetrov z obilico bronaste žindre, po čemer sklepamo, da je bila v tem gradu livnica bronu.

V zazidani obokani odprtini, ki je služila kot del kurišča v salonu, sta bili vžidani dve kamniti krogli premera 50 centimetrov.

V zgornji etaži, oziroma tretjem nadstropju je v steni proti kapeli lepo ohranjen gotski prehod, ki se šilasto zaključuje, prav tako pa je bil na podstrešju odkrit profiliran gotski prehod v obokano »partizansko sobo«.

Glede na ohranjene gotske prehode lahko za ta del gradu rečemo, da je bil pozidan pred letom 1600.

Danes torej že lahko z gotovostjo trdimo, da je bil osrednji del gradu zidan že v času romanike (12.–13. stol.) in se je Erazem Jamski branil z dela gradu, ki je danes v fazi obnavljanja. Zadnje in nezavzetno pribežališče pa je bila jama za gradom.

Zgodovina Predjamskega gradu torej sega še v čas pred Erazmom, kar je mnoge presenetilo. Prav gotovo pa bodo nadaljnja izkopavanja pomagala odkriti še marsikaj zanimivega.

Srečko Šajn

Obrisi novega kompleksa Vzgojnega zavoda Planina pri Rakeku

Foto: S. Rančov

Vzgojni zavod Planina pri Rakeku kmalu pod novo streho

Popotnika, ki se pelje skozi Planino pri Rakeku, gotovo pritegne nenavaden vrvež na dvorišču pred velikimi stavbami na zgornjem koncu vasi. Otroci, ki tamkaj domujejo, mimoidočemu vračajo radovedne poglede. Nekaj več kot šestdeset jih je, v vzgojni zavod pa so jih pripeljale takšne ali drugačne vedenjske in osebnostne motnje, oziroma lažja duševna prizadetost. Zanje skrbi štirideset zaposlenih, od tega kar štiriindvajset strokovnih delavcev, ki skušajo svojim varovancem pomagati na njihovi poti v samostojnejše življenje.

V prostorih, v katerih živijo in delajo sedaj, je zelo otežkočen pouk od začetka osnovnošolskega izobraževanja s prilagojenim skrajšanim programom, saj so stavbe, čeprav so jih redno vzdrževali, svoje že odslužile. Otroci,

stari od osem do osemnajst let, namreč domujejo v poslopjih nekdanje avstro-ogrske gostilne in italijanske kasarne, le šola, telovadnica in učna delavnica so bile zgrajene po vojni.

Zalostno je, in tega se premalo zavedamo, da je naša »humana« družba doslej otroke in mladostnike, pa tudi odrasle, ki jih je prizadela že narava sama, po najlažji poti spravila za zidove nekdanjih kasarn, dotrajanih graščin in drugih podobnih objektov. K sreči so se vsaj v Planini pri Rakeku stvari obrnile na bolje, saj se na obrobju vasi že kažejo obrisi novega stanovanjskega in šolskega kompleksa tamkajšnjega vzgojnega zavoda.

Pogovor ob obisku pri ravnatelju te ustanove, **Ivu Ivanuši**, je bil izčrpen. Povedal je, da se novi kompleks razteza na 25.000 m² površine, obsegal pa bo šola z upravnimi in tehničnimi prostori, telovadnico in delavnico za lesarsko in kovinarsko usmeritev. V petih stanovanjskih hišah z rekreacijskimi in drugimi zunanjimi površinami bodo otroci živeli in delali v petih vzgojnih skupinah, v Dolomitski ulici v Postojni pa so kupili hišo, v kateri bodo trije vzgojitelji v posebni stanovanjski skupini skrbeli za osem otrok.

Posebej velja omeniti, da so denar za naložbo, vredno več kot štiri milijone nemških mark, zbirali v okviru republiške akcije z naslovom »Stanovanjski dinar«, katere namen je zagotavljanje sredstev za gradnjo organizacij za usposabljanje ljudi s telesnimi ali duševnimi motnjami v razvoju.

Hkrati z gradnjo objektov v Vzgojnem zavodu Planina pri Rakeku pripravljajo tudi nove strokovne programe, ki jih v dosedanjih, neprimernih prostorih niso mogli izvajati.

Novi dom bo torej kmalu pod streho in vrvež na njegovem dvorišču bo gotovo še bolj živahen kot doslej.

Marko Škrlič

Kalič se uvršča med sodobne rekreacijske centre

»Zimsko športni center Kalič, ki ga je spomladi leta 1974 odprla THO Postojnska jama, v vseh teh letih ni pokazal pravega življenja, zato je bila njegova sanacija nujna«, pravi **Metod Abrahamsberg**, vodja Rekreacijskega centra Kalič, kot se smučišče z ostalimi rekreacijskimi objekti po novem imenuje.

Postojnska jama, Turizem p.o., lastnik in upravnik Rekreacijskega centra Kalič, se oblikovanja nove podobe loteva v dveh smereh. Predvsem v času zimske sezone bo treba na smučiščih zagotoviti zadostne količine snega, sicer pa naj bi tudi skozi vse leto Kalič kot sodoben rekreacijski center, privabljal tako domačine kot goste od drugod.

V septembru so tako začeli z nujnimi vzdrževalnimi in preureditvenimi deli na gostinskem objektu, utrdili in asfaltirali pa so tudi cesto, ki vodi na to priljubljeno notranjsko smučišče.

Kalič leži na nadmorski višini od 765 do 981 metrov, torej dokaj nizko, zato je bilo treba po nekaj zaporednih zelenih zimah začeti razmišljati tudi o dopolnilni zasnežitvi nekaterih smučarskih prog (Zajček, Srna, Košuta in tekaška proga). Po temeljitih analizah podnebnih in drugih dejavnikov so ugotovili, da je umetna zasnežitev možna, zato so se odločili za nakup snežnih topov. Izdelavo in izvedbo projekta sta v sodelovanju z nemško firmo SMSI prevzeli podjetji BITERMO in SGP Primorje. Za firmo SMSI, od katere so kupili potrebno opre-

mo, so se odločili na osnovi rezultatov testov, ki so jih opravili na smučiščih s podobnimi podnebnimi pogoji kot jih ima Kalič. Tako so na smučarskih progah na Kaliču namestili pet snežnih topov s kapaciteto 450 m³ snega na uro. S tolikšno količino pa lahko zasnežijo okoli 20 arov smučarskih prog. Pri tem omenimo podatek, da je za 2 m³ snega potreben 1 m³ vode.

Ob namestitvi snežnih topov na nekaterih slovenskih smučiščih so svoj glas povzdignili naravovarstveniki, zato nas je zanimalo ali se utegne kaj podobnega zgoditi tudi v primeru Kaliča. **Metod**

Abrahamsberg je zadevo pojasnil takole: »Ekološki problemi nastajajo predvsem tam, kjer za umetno zasnežitev uporabljajo vodo iz naravnih vodotokov, ob tem pa lahko predvsem pri manjših pride do izpraznitve. Na Kaliču smo se tem težavam izognili tako, da bomo uporabljali vodo iz vodovodnega omrežja, kmalu pa bomo zgradili tudi zbiralnik meteorne vode z veliko prostornino.«

Vrednost naložbe snežnih topov, ki bodo dokončno naredili prihodnjo zimo, znaša enajst milijonov dinarjev, razmišljajo pa tudi o razširitvi sistema žičnic, saj pričakujejo, da bo na Kaliču obiskovalcev iz leta v leto več.

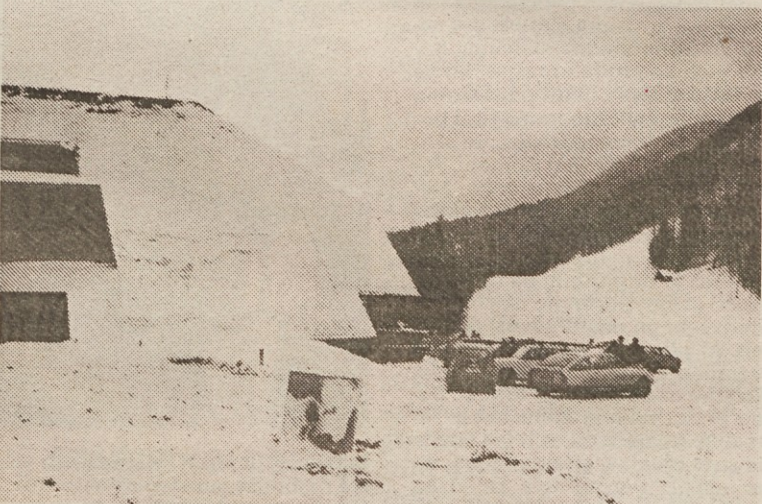

Foto: S. Rančov

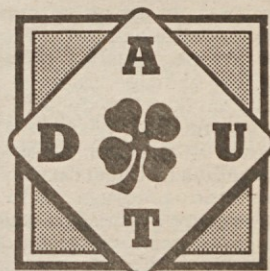
Veliko pozornosti bo v prihodnje treba posvetiti tudi spremljanju gostinski dejavnosti, tako pozimi kot poleti. Poleg obstoječe samopostrežne restavracije, namenjene predvsem smučarjem, bo gostom na voljo tudi restavracija višje kategorije, ki bo omogočala prirejanje poslovnih kosil in prireditev ob drugih slovesnih priložnostih. V ta namen naj bi gostinski objekt v kratkem razširili.

Razmišljajo tudi o različnih dopolnilnih dejavnostih; pozimi naj bi gostom nudili servis smučarske opreme, v letnem času pa jim bo na voljo točilnica na prostem in prodajalna spominkov. V naslednjih sezonah naj bi uvedli smučarske pakete, ki bodo zajemali celotno ponudbo rekreacijskega centra. Kalič ima sicer idealne možnosti za razvijanje vseh oblik rekreacije, zato bodo že spomladi uredili štiri teniška igrišča in sprehajalne poti, ki bodo lepo označene, ob njih pa se bodo sprehajalci lahko spočili na klopih, ki jih bodo postavili. Odprli bodo tudi izposojevalnico gorskih koles ter uredili otroška igrišča in manjše prostore za prirejanje piknikov v gozdnem okolju.

Pri **Postojnski jami-Turizmu** menijo, da mora biti turistična ponudba čimbolj pestra, zato skupaj z gozdarji načrtujejo ureditev manjšega živalskega vrta, v katerem bi obiskovalci lahko občudovali predvsem živali avtohtonih živalskih vrst z območja Notranjske.

Kalič zaradi podnebnih razmer nudi ugodne pogoje za najrazličnejše vrste kondicijskih priprav, zato bodo tudi tovrstni programi v kratkem del celovite ponudbe tega rekreacijskega centra, ki se bo s svojo novo podobo zagotovo še bolj uveljavil in prispeval svoj delež k nadaljnjemu razvoju notranjskega turizma.

Nada Šabec

DELO

Začenja se lov na zaklad

Srce in duša Krncove kmetije!

Obiskali smo Krncovo kmetijo na Verdu pri Vrhniki. Sklenili smo, da ne bomo govorili o politiki v kmetijstvu ali razglabljali o pustih ugotovitvah statistike, ampak smo želeli ujeti utrip delavnega dne Janeza in Helene Kern, mlade kmečke družine, ki se je z dušo in srcem posvetila kmetovanju. Pokramljali smo o dobrih in slabih straneh kmetijske dejavnosti, kaj tare današnjega kmeta in kako kmečki živeli gleda na jutrišnji dan.

Janez in Helena Kern sta priseljenca. Krncova domačija – nekoč 'grunt' poln spoštovanja – ni imela pravih naslednikov in obetala se je mračna prihodnost. Na prošnjo gospodarne tete in trdno odločen, da postane kmet, je Janez končal kmetijsko šolo v Celju, nakar ga je življenjska pot pripeljala s Plešivice na Verd. Na Pristavi je spoznal svojo ženo Heleno in tako je Krncova kmetija dobila nove, bolj sveže moči. In ne samo to, danes sodi med največje na Verdu in njegovi bližnji okolici. Obsega okoli 15 hektarjev zemlje, od tega približno 10 hektarjev ornih površin, 25 hektarjev kvalitetnega gozda, medtem ko je v hlevu 27 glav živine, 15 prašičev, pri hiši pa seveda tudi vsa potrebna kmetijska mehanizacija, vključno s štirimi traktorji.

Vse to pa samo po sebi še ne pomeni bogastva. Dragoceni kapital je neobhodno potrebno plemeniti s trdim delom, sicer se kaj hitro sprevrže v izgubo. Luč v hlevu se prižge že jutraj ob petih. Živino je treba nakrmiti, očistiti in poskrbeti za oddajo mleka v bližnjo zbiralnico pri zadrugi. Krncova živina je vzorno urejena in negovana. Janez in Helena sta se odločila za pridelavo mleka in vzrejo klavne živine sive pasme. V danem okolju se jima po vseh izračunih tako usmeritev najbolj izplača. Ni ju omajalo niti dejstvo, da trgovci v tej panogi navadno zaslužijo toliko kot kmet ali celo več; oba sta prepričana, da se bo nekoč spremenilo na bolje.

Janez in Helena posvečata živni veliko pozornosti in skrbi. Ničesar ne prepustita slučajno. To opazi človek takoj, ko vstopi v hlev: čistoča na vsakem koraku, vse je na svojem mestu, živali so krepke in zdrave in imajo določen dnevni red, ki se ne spreminja. Pri delu upoštevata tudi navodila pospeševalne službe vrhniške Kmetijske zadruge, žal pa se največkrat zatakne pri denarju. Čeprav so nasveti pospeševalcev strokovni in koristni, so krmila, priporočljiva za boljši razvoj živali, občutno predraga, zato jih kmet ne more kupiti. Pospeševalci so dobrodošli svetovalci tudi na drugih področjih: pomagajo pri urejanju hlevov, izbiri semen, škropiv in podobno. Vrhnika ima dva pospeševalca, po reorganizacijskih merilih pa temu okolišu zadostuje eden pospeševalec in pol, kar je malce smešna ugotovitev odgovornih ljudi v zadrugi.

Janez uspešno sodeluje s Kmetijsko zadrugo Vrhnika. Po njegovih besedah bi edino regresiranje

kmetov lahko dali večji pomen, če bi ta sredstva kmet smel porabiti na prostem tržišču. V poplavi zasebnih trgovin je namreč mogoče kupovati bistveno ceneje, kot v zadrugi. Zadruga bo morala resneje pristopiti k reševanju tega problema, da bo uresničen namen sredstev regresiranja kmetov. Po drugi strani Kmetijska zadruga Janezu zavaruje živino in mu prihrani polovico stroškov, ob morebitnih veterinarskih posegih.

Večja kmetija, kakršna je Krncova, ima precejšnje mesečne stroške, izražene v obliki najrazličnejših davkov. Potrebno je plačati 1.200 din kmečkega zavarovanja po zavarovancu, kar je najnižja možna stopnja, okoli 3.500 din je davčnih obveznosti, pa stroški vode in elektrike, goriva, maziv in tekočega vzdrževanja mehanizacije in poslopij. Precej znoja se prelije in precej mleka odda samo za plačilo obveznosti. Motijo se tisti, ki menijo, da je velik kmet tudi premožen kmet. Ti časi so minili. Janez in Helena se dobro zavedata, koliko je mogoče zaslužiti z rokami. Navadno ima več tisti, ki se »pošteno znajde«, kot tisti, ki pošteno dela. Janez je potožil, da v naših razmerah, kmetija ne daje pravega zaslužka, odnosno ne takega, kot se pričakuje. Kmečko delo je podcenjeno. Če se v tovarni pokvari stroj, napišejo naročilnico, delavec pa tega ne občuti toliko na lastnem žepu, kot občuti kmet, kadar se mu pokvari traktor ali kaj podobnega. V naši družbi je kmečki človek skušal razumeti težave naroda, slednjemu pa je bilo za kmetove težave bolj malo mar.

V prizadevanjih za boljši in hitrejši razvoj kmetije, se Krncov Janez z veseljem oprime vsakega dela. Cena vlaganj v kmetijo je visoka, brez tega pa ni napredka. Mleko in meso iz domačega hleva navadno ne zadostujeta, zato Janez opravlja prevoze ječmena in korusa za Kmečko zadrugo, ko zapade sneg, v dogovoru s komunalno, pluzi in čisti ceste na Pokojišče, v gozdu seka in spravlja les za druge in še bi lahko naštevali. Nesmiselno je govoriti o bogatem kmetu, obenem pa prezreti žulje, posute na poti njegovega življenja. Vsak dinar je dobrodošel, vendar tudi krvavo zaslužen. Kadar Janez ni doma, prevzame breme kmetije na svoja ramena žena Helena. Postori dela v hiši, v hlevu, sede na traktor, skratka nobeno delo ji ni pretežko.

Janez je bil zagrenjen, ko smo ga povprašali o gospodarjenju z gozdovi, saj je pri hiši zajeten kos gozdnih površin. Izvedeli smo, da je bil kmet pri gozdnih površinah največkrat opeharjen. Kadar sta bila sečnja in spravilo lesa domena gozdarjev, so bili stroški tako visoki, da je kmetu ostalo bore malo zaslužka: kadar pa je kmet sam sekal in spravljal, je moral gozdarjem obvezno plačati biološko amortizacijo in zaslužek se je zopet izničil. Kljub takšnemu odnosu, so se gozdni obrati znašli v likvidnostnih teža-

Kam plove Kovinarska?!

Kaj se danes dogaja v Kovinarski? Je podjetje res pred stečajem in koliko je resnice v govoricah, da bodo nekateri obrati prešli v zasebne roke? Odgovore na vprašanja smo poiskali pri direktorju Kovinarske Adiju Pustu, ki je na to delovno mesto prišel pred nekaj meseci in sicer pod posebnimi pogoji, ki jih je sam postavil, delavski svet podjetja pa jih je zavestno odobril.

Kovinarska zaposluje 228 delavcev; dvajset jih danes čaka delo na domu, devetnajst je začasno posojenih Iskri in eden Drogi. V podjetju torej ni dela za štirideset delavcev, katerih usoda je popolnoma negotova. Tehnološki višek pa se že kaže tudi v skupnih službah. Čakajoči na domu prejema 2.830 din mesečnih prejemkov in se ubadajo z mislijo, kako s tem denarjem preživeti.

Kovinarska je proizvajala in še proizvaja, čeprav v zmanjšanem obsegu, nadgradnje avtomobilov za potrebe armade, v pripravi pa so programi za nadgradnje ostalih vozil, program zapornic in vrat ter program ogrevalne tehnike. Vsi so primerni za tehnološko opremljenost podjetja, seveda pa je potrebno še temeljito raziskati tržišče. Direktor je povedal, da bodo poslovno leto zaključili z izgubo, od nadaljne likvidnostne situacije pa je odvisno, ali bo podjetje imelo dovolj dela, da bodo polno zaposleni vsi delavci. Nismo se spuščali v neplačane obveznosti Kovinarske njenim dobaviteljem, ne v njen kratkoročni kredit pri zavarovalnici Triglav, niti ne v blokiran žiro račun ali neuspešne terjatve kupcev – armada denimo Kovinarski dolguje več kot pet milijonov din – predvsem so nas zanimali vzroki za obstoječe stanje.

Direktor Adi Pust ni ničesar prikrival. Pojasnil je, da so glavni vzroki za takšno stanje v slabem delu v preteklosti in pa v vodstvenem in strokovnem kadru, ki ima nonšalanten odnos do dela in problematike v zvezi s tem. Čeprav so ustvarjeni pogoji za normalno delo in podane smernice, je služba za operativno pripravo dela zatajila, oziroma dela slabo. Nekate-

ri najožji strokovni sodelavci direktorja so neposlušni in zavračajo idejne predloge novih projektov, v področje stroke pa z neustreznimi pripombami posegajo tudi nepoklicani in laiki. Ob kupu neplačanih računov naročnikov in kupcev se dogaja celo to, da računi za opravljeno delo sploh niso pravočasno odposlani iz podjetja. Kupci so prihajali po peči, ki pa zaradi malomarnosti odgovornih niso bile narejene, čeprav je bilo dogovorjeno. Posamezniki naročajo material brez vednosti in dovoljenja direktorja. V skladišču stoji šestdeset kupljenih akumulatorjev, mimogrede povemo, da eden stane 3.000 din, ki jih Kovinarska ne potrebuje, niti jih nima kam oddati. Navkljub zahtevam direktorja, da se popravi mrežasta ograja, ki omejuje podjetje, da bi bila izključena možnost kraje, je nihče ne popravi. Na vprašanje, zakaj kot direktor dopušča tolikšno anarhijo strokovnih sodelavcev in vodstva, je Adi Pust pojasnil, da nima dovolj pooblastil, da bi stvari uredil.

In kdo jih potemtakem ima, če jih nima direktor? V kolikor vodstvo Kovinarske ne bo rešilo medsebojnih nesoglasij, bodo najbolj opeharjeni delavci, ki takemu vodstvu slepo zaupajo, podjetje pa bo zašlo v še večjo krizo. Direktor Adi Pust je strokovno zelo podkovan in sposoben človek, toda moral bo odločneje ukrepati proti tistim, ki se še niso otreli slabih navad iz preteklosti.

Šli smo tudi po poti namigovanj, češ da bo v Kovinarsko vložil svoj kapital, odnosno odkupil del obratov, sam podpredsednik občinskega Izvršnega sveta Zvone Škof. V neposrednem razgovoru nam je gospod Škof zagotovil, da gre za čisto natolcevanje in dezinformacijo in da nima nikakršnih apetitov do Kovinarske.

In kako na problematiko Kovinarske gledajo na Izvršnem svetu SO Vrhnika?

Predsednik IS Vili Granda nam je pojasnil, da je IS s problemi v Kovinarski seznanjen. Za reše-

vanje nastale situacije je IS pripravljen odobriti milijon dinarjev premostitvenega posojila brez obresti, pogoj pa je samo ta, da se rešijo nesoglasja v vodstvu podjetja in da se strokovni delavci Kovinarske med seboj uskladijo ter z vso odgovornostjo podpišejo programe, za katere menijo, da so perspektivni in izvedljivi. Če tega ne bodo sposobni izvesti, se podjetje lahko znajde pred stečajem. Kakšne so pristojnosti in pooblastila direktorja se v tem primeru ve, zato se IS ne bo vmešaval v poslovanje in vodenje Kovinarske.

Gospod Granda je dodal, da si IS prizadeva najti, oziroma navezati stike z zainteresiranimi partnerji za skupne programe in bo storil vse, da Kovinarska obstane, čeprav to v celoti ne bo mogoče. Po predsednikovih besedah naj bi preživelo tam od 50 do 70 odstotkov sedanjih kapacitet.

Kar se tiče socialne varnosti delavcev, smo izvedeli, da bo IS skušal zagotoviti večja sredstva, kot tudi sredstva za odpiranje novih delovnih mest. Pomagalo se bo tudi manjšim podjetjem in uspešnim zasebnikom, pri katerih se sedaj obstojajo možnosti zaposlovanja, vendar pa potrebujejo določeno finančno injekcijo ali kratkoročni kredit. IS bo o tem še razpravljal in sprejel svoje zaključke.

In kdo je sedaj na potezi?! Kovinarska bo s preselitvijo na Kraljice iztržila nekaj sredstev z odprodajo dvorišča na Robovi in delno pocenila proizvodnjo, toda v korist celotnega podjetja in v dobro zaposlenih delavcev, mora vodstvo Kovinarske končno spoznati, da 'brez dela ni jela'. Gordijski voz anarhije, neodgovornosti, slabega dela in samovolje svojih ožjih sodelavcev lahko preseka – Adi Pust. Kot direktor ta pooblastila nedvomno ima; ima pa tudi dovolj strokovnega znanja, da prekine agonijo za biti ali ne biti in kovinarje reši stečaja. Pa končajmo z besedami predsednika IS: »Za Kovinarsko se začne šest težkih in odločilnih mesecev!«

Tršar F.

takšna – Janez in Helena Kern pa sta najboljša jamstvo za naše trditve. In to na kmetiji, ki bi se kaj lahko pridružila tistim mnogim

v vrhniški občini, ki so hote ali ne hote povsem zamrle, čeprav so bile včasih pojem kmetovanja.

F.T.

Spoznajmo se Otroštvo, flavta in še kaj

– Katerega nastopa se največkrat spomniš?

Hm, ... kar nekaj jih je. Velikokrat se spomnim polne dvorane in prijetnega vzdušja v Repentaboru. Tako lepo je bilo, ker so vsi govorili slovensko. Tudi Šentjošt imam rada, zaradi ljudi, ker so tako »naravni«. To mi je zelo všeč.

– Katero glasbo najraje igraš? Imaš najljubšega skladatelja?

Skladatelj ... najbolj všeč so mi Mozart, Bach in Schubert. Rada imam klasično glasbo. Najraje igram opero Carmen. Saj jo poznaš, a ne? Lahko napišeš, da mi moderne skladbe niso všeč. Pri teh skladbah, lahko vsak postane skladatelj. Zato ker skladbe niso napisane z dušo. Dobro jo lahko izvajaš samo tonsko, ne moreš pa jo igrati s srcem.

– Imaš pred nastopom tremo? Najbolj strah me je bilo, ko sem prvič nastopala pred občinstvom. Pesmico Zvižgajmo veselo sem igrala čisto podzavestno. Sedaj nimam več treme.

– Kaj ti pomeni glasba?

Glasba me pomiri, takrat kadar igram uživam. Mmm ... ne znam še povedati tako kot tisti pravi glasbeniki. Človek rad dela tisto, kar mu je všeč, in vse kar mu je v užitek.

– Ali rada hodiš v šolo?

Ne vedno. Najraje sem pri pouku zgodovine in likovne vzgoje. Seveda imam rada tudi glasbo. Všeč mi je zgodovina od Sparte naprej. Rada imam kulturo Grkov in Egipčanov.

– Ali ti ostane kaj prostega časa?

Bolj malo. Rada berem. Ponačim sem že tako utrujena, da zaspiš ob knjigi. Zelo všeč sta mi knjigi avtorice SUE TOWNSEND – RASTOČE TEŽAVE JADRANA KRTA in knjiga ROALDA DAHLA – MATILDA. Zelo rada se igram. Imam celo skrinjo maminih starih oblek. Oblačim si njene »hlače na zvonc«. Najbolj pa so mi všeč krinoline. Na sebi sem imela že 11 oblek hkrati.

– Kje najraje preživiš počitnice?

Ob Kolpi. Vsako leto taborimo blizu vasi ADLEŠIČI. Veliko se kopamo, kmetom pomagamo pri pospravljanju sena. Mami kuha na prostem. Vse je bolj naravno, na morju je preveč turistov, preveč »šundra«.

Življenje Rebeke je zelo pestro in zanimivo. Mi ji želimo še veliko, veliko uspehov.

B. P.

Rebeka se že pripravlja na republiško tekmovanje, ki bo 14. in 15. marca 1991 na Vrhniki

Foto: S. Rančov

Camel Trophy

Med osmimi izbranimi kar trije iz Slovenije: Miran Stanovnik, Krištof Gašpirc in Marjeta Černe.

V Jugoslaviji se je letos za 12. preizkušnjo Camel Trophy, ki bo konec aprila v Tanzaniji in Burundiju, prijavilo skraj 11.000 kandidatov. Od 50 izbranih, ki so v Zagrebu preizkušali svoje psihične in fizične sposobnosti, je ostala osmerica najboljših. Med njimi je tudi 25-letna študentka arhitekture, Marjeta Černe z Rakeka. Obiskali smo jo in poizkusili izvedeti kako je potekalo tekmovanje in kakšna so njena pričakovanja.

– Se je bilo težko prebiti med prvo pedeseterico male karavane Camel Trophy?

V Zagreb sem poslala kuponček, nato pa sem dobila štiri strani dolg anketni vprašalnik. Vprašalnik je poleg osebnih podatkov vseboval tudi vprašanja o fizični in psihični pripravljenosti. Mislim, da je izpolnjen vprašalnik pokazal okvirni vtis o kandidatu.

– Kje tičijo vzroki za tvojo novo avanturo?

Da se podam na pot, sem se odločila zato, ker rada potujem. Bila sem že v Grčiji, na Siciliji, v Španiji, v azijskem delu Turčije. S fantom sva bila v Indiji, na Kitajskem, prepotovala sva Kanado in ZDA. Bila sva tudi v Tibetu in v Nepal. Prejšnji mesec sva bila v Tunisu, najin naslednji cilj pa je prepotovati Latinsko Ameriko. Camel Trophy mi pomeni novo doživetje, novo pustolovščino. Razlogi za samo prijavo so verjetno od posameznika do posameznika različni. Večina nas vidi v potovanju s terenskim vozilom izziv in dogodek, ki se ne zgodi vsak dan. Eden velikih razlogov, vsaj pri meni, je spoznati ljudi s podobnimi interesi.

– Na izboru v Zagrebu je bilo 50 kandidatov. Preizkusa so se udeležila tudi štiri dekleta. Marjeta, se ti zdi, da ste imele kakšen privilegij?

Ne, mislim da so nas ocenjevali enakovredno. Od vseh so zahtevali enake napore. Prav tako smo morale tudi mi dokazovati svoje fizične in motorične sposobnosti. Zagale smo z motorko, sekale s sekiro, ...

– Kdaj in kje bo naslednja selekcija?

Ze 15. januarja začnemo s pripravi v Zagrebu. Priprave se bodo nadaljevale na Portugalskem in v Veliki Britaniji. Prva večja selekcija bo konec aprila v Parizu, kjer se bo mednarodna žirija odločila, katera dva bosta maja prihodnje leto odšla v Tanzanijo in Burundij.

– 12. Camel Trophy so načrtovali v Kašmirju pod Himalajo, zaradi nemirov v Indiji so avanturo prestavili v predele Južne Afrike. Ti to bolj ustreza?

Foto: Tine Guzej

Indijo sem že prepotovala, tudi ob vznožju Himalaje sem že bila. Če bi lahko izbirala, bi izbrala ekvatorialno Afriko. Res pa je, da s Camel Trophy še nisem potovala in zato sem prepričana, da tudi v Indiji ne bi manjkalo novih dogodivščin.

– Kakšne so bile reakcije v domačem krogu, ko so izvedeli, da si med izbrano osmerico?

Šele ko so mi iz Zagreba poslali povabilo na izbirni preizkus, sem doma povedala, da sem se prijavila. Na začetku so se mi smejali, ko pa so videli da gre zares, so mi pomagali pri pripravi. Novica, da sem med izbrano osmerico, jih je zelo presenetila. Tega tudi sama nisem pričakovala.

– Kako si se pripravljala na prvo preizkušnjo?

Priprave niso bile obsežne. Ogledala sem si posnetke iz lanskega testiranja v Jastrebarskem. Imela sem manjše kondicijske priprave. Pred odhodom v Zagreb me je najbolj skrbela fizična pripravljenost.

– Ali je preizkušnja v Zagrebu potekala tako kot si pričakovala?

Da, velikih presenečenj ni bilo. Preverjali so ročne spretnosti, spretnosti v vožnji, orientacijo na karti, splošno razgledanost ter psihično in fizično pripravljenost.

– Kako se pripravljáš zdaj, ko gre zares?

Vsak dan imam kondicijske treninge. Veliko kolesarim, tečem in plavam.

– Končuješ študij arhitekture. Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Na fakulteti me čakata še zadnji semester in diploma. Moj cilj je končati študij, nato pa si bom poiskala primerno zaposlitev v svoji stroki.

B. P.

BREZ NAGOBČNIKA

Opozarjajte nas in druge na težave, s katerimi se srednješolci srečujete vsak dan na vsakem koraku. Vemo, da jih ni malo, mislimo pa, da bi bilo prav, če se boste sami odločili in izbrali tisto najbolj perečo. Zaenkrat je rubrika odprta za kritike, pobude, probleme, morda tudi za rešitve. Upamo, da rubrika v prihodnje ne bo ostala prazna, saj se zavedamo, da prav vaša generacija le redko pride do besede. Pišite nam!

Náš naslov: UREDNIŠTVO ČASOPISA NOČ, Notranjska 14, Logatec.

– prispevek: KDO KAJ ZAKAJ – RAZVOZLAJ – SPOZNAJMO SE

Za vse, kar se bo zgodilo in zapisalo na strani za malo in veliko mularijo odgovarja Meta s sodelavci.

Prišlo je pismo dedka Mraza

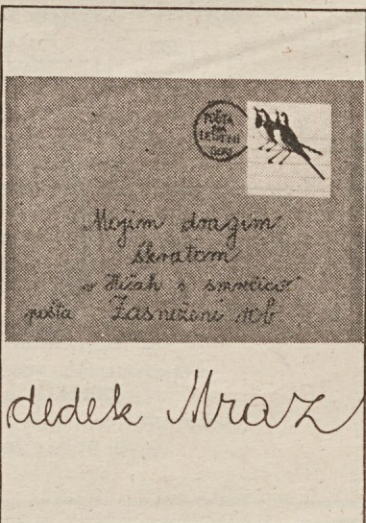
Dragi moji mali škrti in škrtinje, sporočam vam, da sem se z Ledene gore odpravil k vam s svojimi superhitrimi sankami. Z denarjem, ki so mi ga poslali vaši starši, tete in strici in babice, sem v veliki trgovini OTROŠKI VRTILJAK nakupil vse, kar ste mi naročili. Upošteval sem tudi risbice z vašimi željami.

Ce na Belem klancu ne bo zastojev, vas obiščem v logaškem Narodnem domu v sredo 26. in četrtek 27. decembra ob pol petih popoldne. Pridite vsi, saj slišim, da ste pridni in da vam zimski prehladi ne morejo do živoga.

Mamicam in očkom, ki niso v službi v Logatcu pa sporočam, da lahko v trgovini na Ledeni gori kupim darila tudi za njihove male škrate. Ker sem na poti in me bodo snežni gołobi poštarji težko našli,

sporočite vaša naročila po telefonu 741-216 na Krajevno skupnost Naklo, Poštni vrt 6, Logatec.

Snežni pozdrav in leđeno lučko vam pošilja vaš dedek Mraz

ELEKTROINSTALACIJE, STRELOVODI
Stanovanje
Poštni vrt 19
61370 Logatec
telefon: 061/741-022

Delavnica
Stara cesta 35
61370 Logatec

NOVAK

SERVIS KOLES
TRŽAŠKA C. 74, LOGATEC
TEL.: 061/741-637

SEDAJ JE ČAS
ZA POPRAVILO
IN

TOVARNIŠKO LAKIRANJE STARIH KOLES!

TEHNIČNA TRGOVINA

Stara c. 45, Vrhnika

Tel. 061 752-392

del. čas 9-12, 16-19, sobota 9-12

AUDIO VIDEO, BELA TEHNIKA, DROBNI GOSPODINJSKI APARATI**BARVNI TV APARATI**

ITT NOKIA, SELECO, BLAUPUNKT, FISHER, SANYO, LOEWE OPTA, SAMSUNG, GOLD STAR

VIDEO REKORDER

ITT-NOKIA, FISHER

BELA TEHNIKA - ARISTON- PRALNI STROJ
- PRALNO-SUŠILNI STROJ
- POMIVALNI STROJ**PLAČILNI POGOJI:**

plačilo z gotovino 5% popusta

bančno posojilo 6 mesecev, brez pologa

COMING-ovo posojilo 4 mesece, brez pologa

TRGOCEV d.o.o., storitve in trgovina

Vsem svojim poslovnim partnerjem in strankam želiva vesel božič in srečno novo letoNuša in Dominik Petrovčič,
Trgocev d.o.o., storitve in trgovina
Loka 22
61370 Logatec
tel., fax: (061) 741-555

RECLAMANS

PODJETJE ZA PROPAGANDO

61000 Ljubljana, Miklošičeva 34

Telefon: (061) 319-802

Izdelava propagandnih sporočil za vse medije:
od ideje do distribucije.

Celostne podobe in vodenje propagandnih akcij.

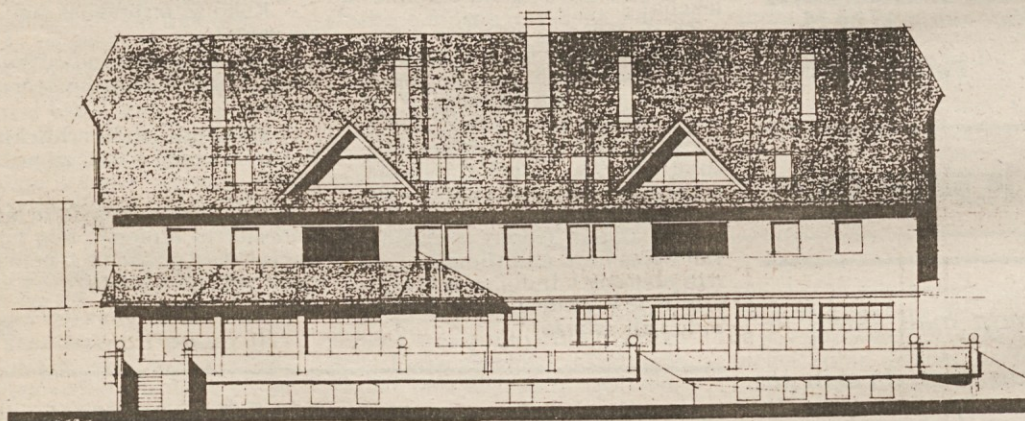
Izdelava tiskanih materialov: katalogi, prospekti.

KONKURENČNE CENE

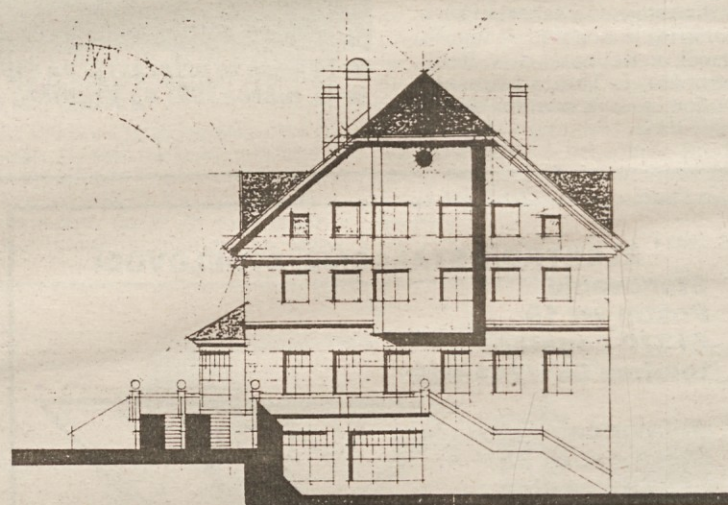
OD IDEJE DO REALIZACIJE!

RECLAMANS

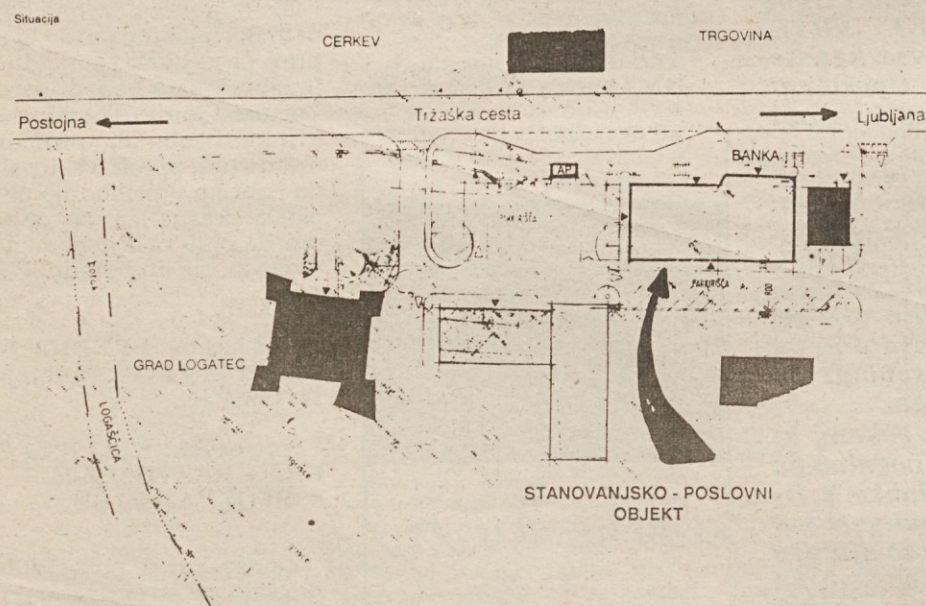
REŠUJETE STANOVANJSKI PROBLEM ?

SZ - fasada

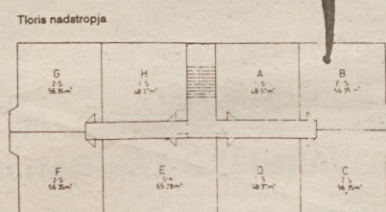
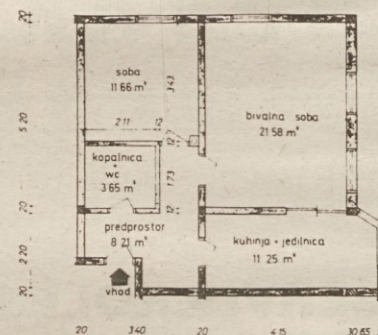
JZ - fasada

Morda ..., Vam lahko pomagamo ali svetujemo pri odločitvi.

Poleg avtobusne postaje Gor. Logatec že raste popolnoma nov stanovanjsko-poslovni objekt, kjer lahko najdete svoj novi dom in poslovni prostor.

- Odlične avtobusne zveze z Ljubljano,
- neposredna bližina:
 - » banke (v objektu), trgovine, pošte, šole, cerkve,
 - » rekreacijskih površin za smučarske skoke, tek na smučeh, alpsko smučanje, tenis, košarko, nogomet, plavanje in jahanje,

so prednosti, ki jih ne morete spregledati!

INFORMACIJE:Stanovanjska Zadruga Logatec
Stara cesta 8, 61370 Logatec
telefon: (061) 741-352, 741-274

Still-commerce d.o.o.

TRGOVINA POHIŠTVA »MEGA«
VRHNIKA

Tel. 061/752-047

PREPRIČAJTE SE V UGODNO PONUDBO:

- spalnice
- kuhinje
- jedilnice
- otroške sobe
- predsobe
- sedežne garniture
- vzmetnice
- kosovno pohištvo

PRODAJNI POGOJI:

- popust do 30% za posamezne vrste pohištva pri plačilu z gotovino
- kredit do 6 mesecev

ODPRTO od 9. do 12. ure
od 16. do 19. ure
ob sobotah od 9. do 12. ure

»MEGA«
KRIMSKEGA ODREDA 11
VRHNIKA

Potrebuje vaš avto streho nad glavo?

Poskrbite zanj!

Pomagal vam bo GRADNIK Logatec. Na voljo imamo 10 najemnih garaž na Pavšičevi za Narodnim domom in še nekaj garaž na obročno odplačevanje.

Ugodni kreditni pogoji.

Vse informacije dobite po telefonu 061/741-292.

GRADNIK Logatec želi v Novem letu in pred plebiscitom, ki je pred nami uspešno in poslovno leto 1991, vsem partnerjem ter občanom v novi državi Sloveniji!

AgroMarket

PONUDBA:

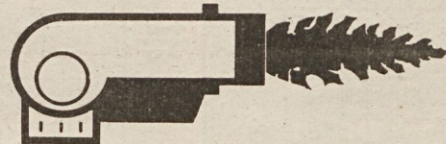
- VSE VRSTE NOVE KMETIJSKE MEHANIZACIJE, GOZDARSKE OPREME IN MOLZNIH NAPRAV
- Velika izbira rezervnih delov za vse kmetijske priključke, posebej pa vam nudimo rezervne dele za molzne stroje vseh proizvajalcev, tudi originalne rezervne dele iz uvoza

OBIŠČITE NAS – ZADOVOLJNI BOSTE

Trgovina je odprta:
vsak dan od 7. do 13. ure
razen v torek od 13. do 19. ure
Nedelja – zaprto
Tel.: 061/741-456

SOZ IN HKS NOTRANJKA ŽELITA VSEM SVOJIM ČLANOM IN VARČEVALCEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

Franc Rupnik
Godovič 96
65280 Idrija / tel. 065 78-028

Montaža
Servis
Oljnih gorilnikov

RIMLJANKA
D. O. O.

**PODJETJE ZA TRGOVINO
NA DEBELO IN DROBNO**

- diskontna prodaja živilskih in neživilskih proizvodov
- dostava na dom
- prodaja po telefonu
- prodaja po katalogu

STARA CESTA 54a
61370 LOGATEC
Tel.: (061) 741-506

V naši trgovini lahko dobite:

- barve za les in kóvino, beton ter zid
- premazi vseh vrst
- lepila (gradbena, pohištvena...)
- žičniki, vijaki
- avtomobilske barve, kiti
- zaščitne rokavice, obleke, čevlji
- brusne papirje
- rezalne in brusilne plošče
- čistila, pralni praški, gospodinjski pripomočki
- parket, kotne letve

Po naročilu prodajamo:

- ves gradbeni material, cement, strešniki
- elektro in vodni material
- komplet centralne, radiatorji
- cisterne za olje, peči, gorilci...

Blago brezplačno
dostavimo na dom
Naročite lahko tudi po
tel. 741-126
Odprto non-stop
Se priporočamo!

HOROSKOP

kratko in jedrnato (od 22. 12. do 28. 12. 1990)

KOZOROG 22. 12.–20. 1.

V teh dneh boste srečni. V vsaki situaciji se boste znašli tako kot je treba.

VODNAR 21. 1.–19. 2.

Vaša želja po moči in priznanju se bo v teh dneh stopnjevala. Ne pretiravajte!

RIBI 20. 2.–20. 3.

Ideje se bodo vrstile druga za drugo. Česarkoli se boste lotili, vse vam bo uspelo.

OVEN 21. 3.–20. 4.

Barometer vašega razpoloženja bo nihal. Dobro pretehtajte vsako misel, preden jo izrečete.

BIK 21. 4.–20. 5.

Obeta se vam zanimivo srečanje, ki je lahko prijeten intermezzo. Vendar ne bodite preveč strastni!

DVOJČEK 21. 5.–21. 6.

V dnevih, ki se bližajo, se boste večkrat znašli v stresnih situacijah. Pogrešali boste harmonijo z ljudmi, ki vas obdajajo.

RAK 22. 6.–22. 7.

V teh dneh boste osvajali. Zanimivo bo in naporno hkrati.

LEV 23. 7.–23. 8.

Spet boste arogantni. Prav zaradi tega vam prav v ljubezni te dni ne bo z rožicami postlano.

DEVICA 24. 8.–23. 9.

Razgibali vas bodo presenetljivi dogodki. Spontani in živahni boste v teh dneh.

TEHTNICA 24. 9.–23. 10.

Dobre volje boste. Žal pa tudi polni neuresničljivih želja.

ŠKORPIJON 24. 10.–22. 11.

Obetajo se vam veseli dnevi. Držati pa se morate sprejetih pravil igre.

STRELEC 23. 11.–21. 12.

Veliko idej in načrtov imate, ki jih ne boste uspeli izpolniti. Ne dovolite, da vam zmanjka časa!

Uhhh, ... napoved je še čisto sveža.

Foto: Ljubo Vukelič

BRDAVS

direktor nica se je povezal s tiskarskim škratom še pred izidom prve številke notranjskega časopisa ki je prišel med vas še to soboto glej plakat

logaški poslanec z najlepšo brado je na plakatu za notranjski časopis opazivši v prašanje kdo je glavni v logatcu odgovoril ve se kdo

* * *

republiško poslanko so ob njenem nedavnem uradnem obisku v logatcu povabili v valkartonovo podružnico krpan ko se je vračala iz neuradnih prostorov ki jih prenavljajo je vzklila evropa zdaj in si umila roke za točilnim pultom dogodek ni dokumentiran tamkaj prisotni član našega uredništva je pustil foto aparat v cerknici

* * *

na edinem semaforiziranem mestnem križišču na vrhniki bodo kmalu spet kopali

* * *

v cerknici idriji in ilirski bistrici nekaj dajo na dobro ime in reklamo glej oglasni del časopisa

* * *

logaški poslanec je tik pred zasedanjem republiške skupščine zbolel za pu-c-tiko preveč sedenja

* * *

postojnska jama je na prireditvi metulj ko so ustanovili ekološki sklad pripravila aperitiv s hostesami nekateri deklet niso dobili

* * *

ob naslednjem pustovanju v cerknici bo valvasor zagotovo oblečen v pletenine

* * *

odgovorni NOČ-a v teh dneh spoznava črno umetnost – kaj je to?

Nagradni razpis Diskonta Frank, Sinja Gorica.

1. nagrada: blago v vrednosti 500 din

2. nagrada: blago v vrednosti 300 din

3. nagrada: blago v vrednosti 200 din

Rešitve pošljite na naslov Notranjski časopis, Notranjska 14, 61370 Logatec do 30. 12. 1990.

Nagrajenci lahko dvignejo nagrade v Diskontu Frank, Sinja Gorica, do 30. 1. 1991.

Notranjski časopis izdaja Notranjski informacijski center, NIC, d.o.o., Logatec, Notranjska 14, 61370 Logatec, p.p. Logatec

• Glavni urednik: Dare Milič • Odgovorni urednik: Marko Skrlj

• Direktor NIC, d.o.o., Logatec: Siniša Rančev • Predsednik časopisnega sveta: Samo Bevk • Uredništvo: Ingrid Kovač, Nada Novak, Meta Ornik-Trobič, Danica Petrovič, Bojana Pivk, Nada Sabec, Ivo Čargo, Simon Kardum, Matjaž Kete, Dominik Murn, Primož Sark, Filip Šemrl, Milan Trobič, Franci Tršar, Ljubo Vukelič • Začasni sedež uredništva: Tržaška 15, 61370 Logatec, tel.: (061) 741-414, fax.: (061) 741-035 • Žiro račun pri SDK: 50110-603-54448 • Notranjski časopis tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, Titova 35, 61000 Ljubljana • Nenaroč-nih rokopisov in fotografij ne vračamo • Izhaja vsako soboto • Cena 10 din • Po sklepu Rep. sek. za inf. oproščeno prometnega davka (odl. 23–90, z dne 17. dec. 1990).

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 1

NOTRANJSKI CASOPIS	GENUS	SRBSKO MOŠKO IME	12 MESECEV	AVSTRUSKA POROČE-VALSKA AGENCIJA	PRAVOSLAVNI MENIH	LATINSKI PREDLOG	LEPA VIDA Kakor lepa Vida iz davnine vstala si pred mano. zrak drhti med nama. v meni pa srce pelina polno – lepa Vida, moj pri – vidi!	KEM ZNAK ZA SVINEC	REŽISER KAZAN	TAJSKA	IZGON	AM. DRŽAVA NA SV. ZDA
MESNI IZDELEK							TALON					
BREZNO ZNAVPC. STENARI						FORMA UDAREC PRI TENISU						
SLOV. IGRALEC (BORIS)						LOVSKO DRUŠTVO TRENING			SREDIŠČE MOLDAVIJE			
LJUDSTVO V LAOSU				BIVALIŠČE KRALJEV ATENSKI DRŽAVNIK				DERIVAT AMONIKA SEV AM. DRŽAVA (ORIG.)				
Ca	Sc	PREBIVALEC ARABSKEGA POLOTOKA MITOL. PRVI LETALEC		SOTESKA					MUSLIM. SVETO MESTO	LESKOVAC ARABSKI ZNEBEC		
Sr	Y						PREDEL BLEDA					IMETOLSTOJEVE JUNAKINJE
Ba		MALJUSKI POLITIK (MODBO)					DOGOVORJ. MERKA KOLIČINA ENAKA SAMOGLAS.					POVRŠINSKA MERA
AMER. JAZZ KITARIST					KRAVICA	VRSTA METULJA KRAK MENAMA				KEM ZNAK ZA NATRIJ KAREL JERAJ		
ITAL. PESNIK (PIETRO)							OL. MESTO SENEGALA ZVEZDA UTRIPALNICA (REDKO)					
OST						ULJ GORATA GRŠKA POKRAJINA					NAČIN RAZISKO- VANJA	RIMSKA ŠTIRI
YRHUNSKI SPORTNIK			BIVŠI SL. KOŠARKAR (IVO)					ODPRTINA V STENI	OSVEŽILNA PLJACA	MILANO KWAME NKURUMAH		
						RAVNA POVRŠINA DIMITRIJ FURMANOV						IZDELOVALEC KOŠEV
											VSE V REDU BEG	
						PLOD	GRŠKA ČRKA SLOV. BOTANIK		JÜRGENS PAS PRI KIMONU			
						KRATICA VELESILE		RADO MURNIK	MESTO V DALMACIJI OSEBNI ZAJEM			
						REKREATIVNA TELOVADBA						
						ČISTILEC DIMNIKOV						

